

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OSOBNÍ OCHRANNÉ POMŮCKY PŘÍSLUŠNÍKŮ
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Hlíza Petr

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Petr Hlída

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Osobní ochranné pomůcky příslušníků Policie České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Personal Protective Equipment for Officers of the Police of the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: Duben 2025

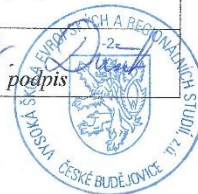
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami. Vedlejším cílem je zpracovat charakteristiku a přehled osobních ochranných pomůcek používaných příslušníky Policie České republiky.

Student: Petr Hlída	29.4.2025 datum	<i>hlída</i> podpis
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.	29.5.2025 datum	<i>SK</i> podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	22.5.2025 datum	<i>R Svatoš</i> podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	26.5.2025 datum	<i>M Sapík</i> podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	27.5.2025 datum	<i>J Dušek</i> podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánu Kavanovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HLÍZA, P. *Osobní ochranné pomůcky příslušníků Policie České republiky*: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 93 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: Policie České republiky, osobní ochranné pomůcky, bezpečnost, ochrana zdraví, výkon služby

Bakalářská práce „Osobní ochranné pomůcky příslušníků Policie České republiky“ se zabývá problematikou osobních ochranných pomůcek příslušníků Policie České republiky a jejich praktickým využíváním při výkonu služby. Osobní ochranné pomůcky představují nezbytný prvek ochrany zdraví a života policistů, kteří jsou v rámci své profese vystaveni zvýšenému riziku ohrožení. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje na vymezení základních pojmů v oblasti osobních ochranných pomůcek, jejich charakteristiku, legislativní ukotvení a možnost jejich využití v podmínkách Policie České republiky. Praktická část je zpracována kvalitativní metodou formou rozhovorů s příslušníky Policie České republiky a je zaměřena na zhodnocení jejich zkušeností s používanými osobními ochrannými pomůckami v praxi. Cílem práce je zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami.

ABSTRACT

HLÍZA, P. *Personal Protective Equipment for Officers of the Police of the Czech Republic*: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 93 pgs. Supervisor: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: Police of the Czech Republic, personal protective equipment, safety, health protection, performance of duty

The bachelor's thesis „Personal Protective Equipment for Officers of the Police of the Czech Republic” deals with the issue of personal protective equipment used by officers of the Police of the Czech Republic and its practical use in the performance of duty. Personal protective equipment represents an essential element in the protection of the health and lives of police officers, who are exposed to an increased risk of danger as part of their profession. The thesis is divided into a theoretical and a practical part. The theoretical part focuses on defining the basic concepts in the field of personal protective equipment, its characteristics, legislative framework, and the possibilities of its use within the conditions of the Police of the Czech Republic. The practical part is based on a qualitative method in the form of interviews with officers of the Police of the Czech Republic and focuses on evaluating their experience with the personal protective equipment used in practice. The aim of the thesis is to evaluate the experience of officers of the Police of the Czech Republic with the personal protective equipment they use.

Obsah

Úvod	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Základní pojmy	13
2.1 Policie České republiky, bezpečnostní sbor a příslušník	13
2.2 Činnost policisty a související pojmy	14
2.3 Služební poměr a služební výstroj	15
2.4 Prevence rizik a ochrana při výkonu služby	16
2.5 Osobní ochranné pomůcky	16
2.6 Balistická ochrana	18
2.7 Donucovací prostředky a zbraň	19
3 Charakteristika osobních ochranných pomůcek	21
3.1 Pojem osobních ochranných pomůcek v podmínkách Policie České republiky a jeho základní znaky	22
3.2 Specifika policejního prostředí a rizikový charakter služby	23
3.3 Právní rámec bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby	23
3.4 Osobní ochranné pomůcky a služební výstroj	24
3.5 Technické a normativní požadavky a jejich limity v policejní praxi ..	25
3.6 Proces výběru a zavádění osobních ochranných pomůcek	26
3.7 Používání osobních ochranných pomůcek, výcvik a lidský faktor	27
3.8 Životní cyklus osobních ochranných pomůcek	28
3.9 Typologie osobních ochranných pomůcek v prostředí Policie České republiky	29
4 Přehled osobních ochranných pomůcek	33
4.1 Základní ochranné pomůcky pro běžnou službu a výcvik	33
4.2 Ochrana trupu	35
4.3 Ochrana hlavy	37
4.4 Taktické brýle a další ochrana obličeje	38

4.5	Přenosné kryty.....	38
4.6	Osobní ochranné pomůcky pro pořádkové jednotky	39
4.7	Ochrana dýchacích cest a chemická a biologická ochrana	40
5	Praktická část	42
5.1	Cíl praktické části.....	42
5.2	Metodika	42
6	Výsledky výzkumu	45
6.1	Reálně používané osobní ochranné pomůcky v běžné službě	45
6.2	Hodnocení ochranného účinku osobních ochranných pomůcek příslušníky	50
6.3	Bariéry vedoucí k nevyužívání osobních ochranných pomůcek.....	56
6.4	Změny a doporučení navrhovaná příslušníky v oblasti osobních ochranných pomůcek	62
6.5	Shrnutí odpovědí na výzkumné otázky	68
	Závěr.....	71
	Seznam příloh.....	78
	Přílohy	79

Úvod

Výkon služby u Policie České republiky je spojen s celou řadou situací, ve kterých může dojít k ohrožení života a zdraví zasahujícího policisty. Příslušníci policie se při své činnosti setkávají s agresivním jednáním osob, nepředvídatelným vývojem situací i s různými druhy fyzických hrozeb. V takovém prostředí mají osobní ochranné pomůcky nezastupitelný význam, protože představují jeden z prostředků, které mohou přispět k vyšší bezpečnosti policisty při plnění služebních úkolů.

Aktuálnost zvoleného tématu spočívá v tom, že otázka osobních ochranných pomůcek není pouze otázkou materiálního vybavení, ale také otázkou jejich skutečné použitelnosti v praxi. Nestačí, aby byly ochranné pomůcky policistům pouze přiděleny. Podstatné je rovněž zda jsou funkční, pohodlné, odpovídají konkrétním podmínkám služby a zda je policisté vnímají jako přínosné při výkonu služby. Právě v tomto směru je téma odborně i prakticky významné, protože propojuje oblast bezpečnosti příslušníků s každodenní realitou policejní činnosti.

Důležitost tématu je dána také tím, že jednotlivé druhy služby v rámci Policie České republiky kladou na ochranné pomůcky odlišné požadavky. Jinou zkušenost má příslušník běžné hlídkové služby, jinou člen pořádkové jednotky nebo policista zařazený na útvaru, který se častěji pohybuje v rizikovém prostředí. Z tohoto důvodu je vhodné tuto problematiku nejen teoreticky vymezit, ale současně ji posoudit i prostřednictvím zkušeností samotných příslušníků, kteří ochranné pomůcky při výkonu služby reálně používají.

Bakalářská práce se zaměřuje na osobní ochranné pomůcky příslušníků Policie České republiky z teoretického i praktického hlediska. Hlavním cílem práce je zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami. Vedlejším cílem je zpracovat charakteristiku a přehled osobních ochranných pomůcek používaných příslušníky Policie České republiky. V návaznosti na tyto cíle se práce věnuje vymezení základních pojmů, přiblížení vybraných druhů ochranných pomůcek, jejich významu v policejní činnosti a také poznatkům získaným z výzkumného šetření.

Při zpracování práce bylo vycházeno z odborné literatury, relevantních právních a interních předpisů a z kvalitativního výzkumu šetření realizovaného formou rozhovorů s příslušníky Policie České republiky. Tento postup umožňuje propojit teoretická východiska s poznatky z praxe a zachytit nejen obecné vymezení problematiky, ale i to, jak jsou osobní ochranné pomůcky skutečně vnímány a používány v reálných služebních podmínkách. Smyslem práce je tak přispět k lepšímu porozumění významu osobních ochranných pomůcek v policejní praxi a poukázat na jejich roli při ochraně zdraví, bezpečnosti a služební připravenosti příslušníků Policie České republiky.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami na základě kvalitativního výzkumu provedeného pomocí rozhovorů. Vedlejším cílem je zpracovat charakteristiku a přehled osobních ochranných pomůcek používaných příslušníky Policie České republiky, na základě rešerše odborné literatury a legislativních dokumentů, jejich analýzy a následné syntézy. K naplnění hlavního cíle jsou v praktické části stanoveny čtyři výzkumné otázky:

1. Jaké osobní ochranné pomůcky příslušníci reálně používají v běžné službě a v jakých situacích?
2. Jak příslušníci hodnotí ochranný účinek osobních ochranných pomůcek?
3. Jaké bariéry vedou k (ne)využívání osobních ochranných pomůcek v praxi?
4. Jaké změny a doporučení příslušníci navrhnou pro zlepšení osobních ochranných pomůcek?

Z hlediska metodického je práce rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část vychází z rešerše odborné literatury a relevantních legislativních dokumentů, z analýzy a syntézy. Praktická část je založena na kvalitativním přístupu, přičemž jako technika sběru dat jsou zvoleny polostrukturované rozhovory s příslušníky Policie České republiky. Získaná data jsou následně zpracována pomocí otevřeného kódování.

Rešerše odborné literatury a legislativních dokumentů představuje metodu, jejímž účelem je vyhledání, shromáždění a uspořádání relevantních zdrojů k danému tématu. V této bakalářské práci je využita k vytvoření teoretického základu práce, zejména k vymezení základních pojmů, k popsání Policie České republiky a činnosti jejích příslušníků, k přiblížení právního rámce problematiky a ke zpracování přehledu osobních ochranných pomůcek.

Analýza je metodou, při níž je zkoumaný celek rozčleněn na jednotlivé části, znaky a souvislosti tak, aby mohl být lépe pochopen. V této bakalářské práci je analýza použita při rozpracování problematiky osobních ochranných pomůcek do jednotlivých

tematických okruhů. Na jejím základě jsou odděleně posuzovány základní pojmy, právní souvislosti, charakteristika vybraných ochranných prostředků i možnosti jejich využití v policejní praxi.

Syntéza navazuje na analýzu a spočívá ve spojování dílčích poznatků do uceleného celku. V této práci je použita při závěrečném propojení poznatků získaných z odborné literatury a legislativních dokumentů do souvislého výkladu. Jejím prostřednictvím je vytvořena celková charakteristika osobních ochranných pomůcek příslušníků Policie České republiky a jejich přehled v návaznosti na podmínky výkonu služby.

Praktická část je realizována kvalitativním přístupem. Tento přístup je vhodný tehdy, když je cílem zachytit zkušenosti, názory, postoje a praktické souvislosti z pohledu samotných účastníků výzkumu. V rámci této bakalářské práce je kvalitativní přístup zvolen proto, že umožňuje podrobněji popsat, jak příslušníci Policie České republiky osobní ochranné pomůcky skutečně používají, jak hodnotí jejich funkčnost, komfort a míru ochrany a jaké problémy či nedostatky při jejich používání vnímají.

Jako konkrétní technika sběru dat je využitý polostrukturovaný rozhovor. Tato technika je založena na předem připraveném okruhu otázek, avšak zároveň ponechává prostor pro rozvedení odpovědí a doplnění vlastních zkušeností respondentů. V této práci jsou polostrukturované rozhovory využity k získání dat od příslušníků Policie České republiky. Jejich použití umožňuje zachytit nejen stručné odpovědi na stanovené otázky, ale také širší souvislosti s výkonem služby, konkrétní zkušenosti s používáním ochranných pomůcek a individuální hodnocení jejich přínosů a limitů.

Pro vyhodnocení získaných dat bylo použito otevřené kódování. Tato metoda spočívá v tom, že jsou ve výpovědích respondentů vyhledávány opakující se významy, témata a souvislosti, které jsou následně tříděny do jednotlivých kategorií. V této práci se otevřené kódování využívá při zpracování odpovědí respondentů v praktické části. Na jeho základě jsou ve výpovědích identifikovány opakující se tematické okruhy, například ochrana trupu, ochrana rukou, bariéry využívání nebo návrhy na zlepšení.

2 Základní pojmy

Tato kapitola sjednocuje terminologii a vymezuje klíčové pojmy, se kterými práce dále pracuje. Vymezení pojmů je důležité zejména proto, že část výrazů, jako například osobní ochranné pomůcky nebo prostředky, výstroj a balistická ochrana, se v praxi používá různě a jejich obsah se může lišit podle právního, odborného nebo provozního kontextu.

2.1 Policie České republiky, bezpečnostní sbor a příslušník

Policie České republiky je v právním pojetí vymezována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, tento charakter se projevuje mimo jiné, vymezením kompetencí a oprávnění policistů, ale také vnějším sjednocením, jako je například služební stejnokroj, označení služebních dopravních prostředků.¹

Bezpečnostní sbor není v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů popsán obsahovou definicí, ale je určen výčtem sborů na něž se zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů vztahuje, typicky Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace. Tento výčet je důležitý pro pochopení, že povinnost a nároky, včetně nároků spojených s výstrojí a osobními ochrannými pomůckami, se v režimu služby řídí zvláštním právním předpisem.²

¹ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 7–8 ISBN 978-80-7676-606-8.

²ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 586/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 169/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 531/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 247/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 181/2018 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 235/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 163/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 330/2021 Sb., zákona č. 363/2021 Sb., zákona č. 432/2022 Sb., zákona č. 172/2023 Sb., zákona č. 281/2023 Sb., zákona č. 29/2024 Sb., zákona č. 230/2024 Sb., zákona č. 417/2024 Sb., zákona č. 152/2025 Sb. a zákona č. 300/2025 Sb.. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2003, částka 121. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2003/361/2026-01-01?zalozka=text>.

V rámci Policie České republiky je vhodné rozlišovat policistu a občanského zaměstnance. Zatímco některé úkony může dle okolností vykonávat i občanský zaměstnanec, použití zbraně a donucovacích prostředků při zákroku je vázáno na policistu. Praktický význam tohoto rozlišení je v tom, že riziková expozice, a tedy i požadavky na ochranu při výkonu služby, typicky dopadají na policisty vykonávající služební činnost v terénu.³

Pro kontext práce je relevantní i zařazení Policie České republiky mezi základní složky integrovaného záchranného systému. Základní složky integrovaného záchranného systému drží nepřetržitou pohotovost a jsou rozmístěny tak, aby umožnily rychlý zásah na celém území státu. Policie České republiky je v tomto systému uvedena spolu s Hasičským záchranným sborem České republiky a Zdravotnickou záchrannou službou. To se promítá do širokého spektra situací, v nichž může být policista vystaven rizikům.⁴

2.2 Činnost policisty a související pojmy

V právní terminologii se pro činnost policisty používají pojmy jako je úkon, jiné opatření a zákrok. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů obsahuje legální definici zákroku a současně je s ním spojena možnost použít donucovací prostředky a zbraň, avšak pouze tehdy, byl-li policista k jejich použití vycvičen. Zákrok je tedy úkon, u které hraje roli prvek síly.⁵ Tato vazba je podstatná i pro oblast ochranných prostředků, protože právě zákroky, respektive situace s hrozbou použití síly, zpravidla zvyšují nároky na ochranu policisty.⁶

Současně platí, že samotná věcná působnost Policie České republiky, tedy její úkoly, ještě automaticky neznamená oprávnění zasahovat do práv a svobod, k tomu je třeba zvláštní zákonné zmocnění, neboli pravomoc, vyjádřená oprávněním příslušníků Policie České republiky, včetně prostředků právních i technických, které lze použít.

³ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 53–54 ISBN 978-80-7676-606-8.

⁴ VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Karolinum, 2023. s. 110–111 ISBN 978-80-246-5514-7.

⁵ CANDIGLIOTA, Zuzana; FOUKALOVÁ, Kristýna a KOPAL, Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010. s. 17 ISBN 978-80-87414-01-9.

⁶ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 53 ISBN 978-80-7676-606-8.

Pro práci je důležité že mezi technické prostředky řadí i donucovací prostředky a zbraň, což tvoří rámec, ve kterém se používá část policejní výstroje i ochranných prostředků.⁷

2.3 Služební poměr a služební výstroj

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů je zvláštním služebním vztahem upraveným zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Praktický význam pro téma práce spočívá v tom, že nároky na výstroj, ochranné prostředky a další naturální náležitosti nejsou primárně konstruovány jako benefit, ale jako nástroj k řádnému a bezpečnému výkonu služby⁸

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů vymezuje služební výstroj jako naturální náležitost, která zahrnuje zejména služební stejnokroj nebo jiný oděv a obuv používané při výkonu služby, jejich součásti poskytované za účelem výměny, a také práce služby spojené s údržbou, jako je oprava a čištění. Pro tuto práci je podstatné že výstroj míří primárně na oděvní a obuvní standard výkonu služby a jeho udržování.⁹

Zákon současně pracuje s pojmem “jiný oděv”, čímž připouští i režimy mimo stejnokroj, například civilní oděv, sportovní oděv a obuv pro výcvik a tělesnou přípravu, případně specifický oděv pro zvláštní činnosti. To je relevantní ve chvíli, kdy se hodnotí kompatibilita výstroje s ochrannými prostředky, například vrstvení, pohybové omezení či údržba.¹⁰

⁷ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 13–14 ISBN 978-80-7676-606-8

⁸ TOMEK, Petr a FIALA, Zdeněk. *Zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1.10.2023*. 4. aktualizované vydání. Právo. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2023. s.496 ISBN 978-80-7554-399-8. CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 293–294 ISBN 978-80-7598-539-2.

⁹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 293–294 ISBN 978-80-7598-539-2. TOMEK, Petr a FIALA, Zdeněk. *Zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1.10.2023*. 4. aktualizované vydání. Právo. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2023. s.496 ISBN 978-80-7554-399-8.

¹⁰ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 293–294. ISBN 978-80-7598-539-2.

2.4 Prevence rizik a ochrana při výkonu služby

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů v oblasti ochrany zdraví příslušníků akcentuje princip prevence, raději předchází možným příčinám ohrožení života a zdraví, pokud však z meritu nelze odstranit možné příčiny, nastupuje povinnost sboru poskytnout prostředky, které vhodně redukují působení rizik. Tento princip je klíčový pro logiku osobních ochranných pomůcek, které nejsou primárním řešením, ale náhradním opatřením tam, kde nelze rizika odstranit organizačně či technicky.¹¹

Současně zákon jasně klade odpovědnost na bezpečnostní sbor, pokud rizika nelze odstranit, sbor má povinnost osobní ochranné pomůcky poskytnout, udržovat je v použitelném stavu a také kontrolovat jejich používání, vedle toho má poskytovat i mycí, čistící a dezinfekční prostředky, vyžaduje-li to výkon služby. Pro praxi je podstatné i to, že poskytování osobních ochranných pomůcek nelze nahrazovat peněžním plněním, což podtrhuje jejich funkci jako bezpečnostního opatření, nikoli benefitu.¹²

Do prevence v širším smyslu patří i zpětná vazba z incidentů, právní úprava ukládá bezpečnostnímu sboru vyšetřovat příčiny a okolnosti služebních úrazů, a vést k nim evidenci, což je důležité i pro vyhodnocování, zda jsou zvolená preventivní opatření a poskytované osobní ochranné pomůcky dostatečné, případně kde je nutné je upravit.¹³

2.5 Osobní ochranné pomůcky

Pojem osobní ochranné pomůcky je v práci používán jako zastřešující označení pro prostředky určené k ochraně zdraví a bezpečnosti příslušníka, typicky proti mechanickým, biologickým, chemickým či balistickým rizikům.

¹¹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–209 ISBN 978-80-7598-539-2.

¹² CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–209 ISBN 978-80-7598-539-2.

¹³ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. 208–209 par 90ISBN 978-80-7598-539-2.

Vymezení pojmů podle práva EU

Na úrovni EU je osobní ochranný prostředek vymezen jako vybavení navržené a vyrobené k nošení nebo držení osobou za účelem ochrany proti jednomu či více rizikům pro zdraví nebo bezpečnost, definice zahrnuje i vyměnitelné komponenty nezbytné pro ochrannou funkci a také spojovací systémy určené k připojení k vnějšímu zařízení či kotvícímu bodu.¹⁴

Současně je pro policejní prostředí zásadní, že nařízení o osobních ochranných pomůckách se nevztahuje na prostředky specificky určené pro ozbrojené složky nebo pro udržování práva a pořádku, ani na prostředky určené pro sebeobranu, s typickými výjimkami dle textu nařízení. To vytváří praktickou hranici mezi osobními ochrannými pomůckami ve smyslu výrobkové regulace a částí policejní ochranné výbavy, která může spadat do zvláštních režimů.¹⁵

Povinnosti poskytovat osobní ochranné pomůcky v bezpečnostních sborech

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů v §89 stanoví, že bezpečnostní sbor je povinen poskytovat příslušníkům osobní ochranné prostředky, pokud nemůže odstranit rizika, a dále je udržovat v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání. Zároveň ukládá poskytování mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, pokud to vyžaduje výkon služby. Z hlediska práce je významné zejména to, že odpovědnost za poskytování a udržování osobních ochranných prostředků je postavena jako povinnost sboru, nikoliv dobrovolná výhoda.¹⁶

Důležitým prvkem §89 je i pravidlo, že poskytování osobních ochranných prostředků nelze nahrazovat peněžním plněním. To odlišuje osobní ochranné pomůcky od některých naturálních náležitostí a posiluje tezi, že osobní ochranné pomůcky jsou primárně bezpečnostní opatření, nikoli sociální nárok.¹⁷

¹⁴ EUROPEAN UNION. *Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC* [online]. © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016R0425>.

¹⁵ EUROPEAN UNION. *Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC* [online]. © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016R0425>.

¹⁶ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–209 ISBN 978-80-7598-539-2.

¹⁷ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–209 ISBN 978-80-7598-539-2.

Souvislost s českou prováděcí úpravou osobních ochranných pomůcek

Historicky byla oblast osobních ochranných pracovních prostředků v českém pracovněprávním prostředí upravena nařízením vlády, tato úprava je však nahrazena nařízením vlády č.390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, které zároveň výslovně stanovuje zrušení nařízení vlády č.495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků.¹⁸

Nařízení vlády č.390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků například vymezuje požadavky na osobní ochranné pracovní prostředky, jako účinnost proti rizikům, přizpůsobení podmínkám pracoviště a ergonomii, slučitelnost více prostředků apod., a také obsahuje negativní vymezení toho, co se za osobní ochranné pracovní prostředky pro účely nařízení nepovažuje, mimo jiné výstroj a vybavení záchranných sborů a služeb, speciální ochranné prostředky v ozbrojených silách a bezpečnostních sborech. To je důležité při interpretaci hranice mezi pracovními osobními ochrannými prostředky a specifickou výstrojí bezpečnostních sborů.¹⁹

2.6 Balistická ochrana

Balistická ochrana je odborně vymezována jako umělá překážka, jejíž účelem je chránit techniku nebo člověka proti ničivým účinkům munice, zejména střel a střepin. Do balistických ochran se řadí například ochranné oděvy, přilby, štíty nebo pancíře. Z hlediska mechanismu se rozlišují balistické ochrany pasivní, což jsou čistě mechanické překážky, a aktivní, které k zachycení využívají uvolnění energie při průniku ničivého elementu.²⁰

¹⁸ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Nařízení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>.

¹⁹ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Nařízení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>.

²⁰ HIRT, Miroslav; VOREL, František a HEJNA, Petr. *Velký výkladový slovník soudnělékařské terminologie*. Grada, 2019. s. 19 ISBN 978-80-271-2408-4.

V aplikační rovině je pro policejní praxi důležitým, že balistická ochrana může významně ovlivňovat proveditelnost některých taktických či střeleckých postupů. V těžké balistice a ochranné přilbě mohou být určité techniky obtížné nebo nerealizovatelné, což vytváří požadavek trénovat postupy v kompletní výbavě.²¹

Součástí policejní ochranné výbavy jsou také rukavice, ty mohou chránit ruce před ostrými částmi zbraně či před extrémními teplotami materiálu, ale současně mohou zhoršovat manipulaci se zbraní, i to podporuje požadavek na realistický výcvik v používané zbroji.²²

2.7 Donucovací prostředky a zbraň

Pro účely práce je vhodné jasně odlišit ochranné prostředky, jejichž primární smysl je chránit policistu před riziky, od prostředků, které jsou určeny k aktivnímu působení vůči jiné osobě při služebním postupu, typicky donucovací prostředky a zbraň. Toto rozlišení je důležité nejen pojmově, ale i prakticky, ochranné prostředky se hodnotí zejména podle míry ochrany, ergonomie a kompatibility s výkonem služby,²³ zatímco donucovací prostředky a zbraň jsou vázány na zákonné podmínky použití a výcvik policisty.

Zbraň je v policejním právu vymezována dvojitým způsobem podle toho, k jakému účelu se pojem používá. Pro některé situace, zejména pro použití zbraně ve smyslu zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, §56 odst. 5, pracuje právní úprava s užším, účelově vymezeným pojetím zbraně, v tomto případě to znamená že zbraní je myšlena střelná zbraň a veškeré její komponenty, výbušniny a také vše s ostřím.²⁴ Vedle toho existuje i širší pojetí, kde může být zbraní v podstatě cokoliv, čím lze učinit útok proti tělu důraznějším, například pro potřeby jiných institutů, jako je odebrání zbraně či posuzování nebezpečnosti předmětu v konkrétní situaci. Pro práci je

²¹ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 294–295, 43 ISBN 978-80-247-4427-8.

²² ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 252 ISBN 978-80-247-4427-8.

²³ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208-210 ISBN 978-80-7598-539-2.

²⁴ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. s. 46 ISBN 978-80-7380-793-1.

tento rozdíl podstatný, stejné označení “zbraň” nemusí v různých kontextech znamenat totožný obsah, a proto je nutné vždy uvádět, v jakém právním významu je pojem použit²⁵

Z hlediska vztahu k osobním ochranným prostředkům je klíčové, že policista je oprávněn použít donucovací prostředek nebo zbraň pouze tehdy, byl-li k jejich použití vycvičen. To má přímý dopad i na ochranné prostředky a výstroj, aby byl výkon zákroku bezpečný a účinný, musí být osobní ochranné prostředky navrženy a používány tak, aby nebránili základním činnostem při zákroku, jako je pohyb v prostoru, úchop, manipulace, orientace a komunikace, případně aby policista byl na jejich vliv prokazatelně připraven výcvikem.²⁶

Některé prostředky současně stojí na pomezí mezi ochranou a donucením. Typickým příkladem je štít, primárně plní ochrannou funkci, chrání před údery, projektily či kontaktem, ale v praxi může být využíván i jako prostředek k vytlačování nebo usměrňování davu či osoby při zákroku. Právě u takových prostředků je nutné popsat, zda jsou používány pro ochranné účely, nebo jako donucovací prostředek, případně jako kombinaci obou rolí v různých situacích.²⁷

²⁵ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 138 ISBN 978-80-7676-606-8.

²⁶ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 53, 59 ISBN 978-80-7676-606-8.

²⁷ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 139, 142, 145, ISBN 978-80-7676-606-8.

3 Charakteristika osobních ochranných pomůcek

Osobní ochranné pomůcky představují ve služebních podmínkách bezpečnostních sborů jeden z klíčových nástrojů, jak snižovat dopady rizik na zdraví a život příslušníka. Jejich význam se zvyšuje zejména v situacích, kdy nelze riziko odstranit nebo spolehlivě odfiltrvat organizačním postupem, typicky při zákroku, při výkonu služby v terénu nebo při činnostech spojených s mimořádnými událostmi. Ochranná funkce osobních ochranných pomůcek v tomto pojetí není nadstavba, ale součást bezpečnostního standardu služby.²⁸

V prostředí Policie České republiky je zároveň důležité, že ochrana příslušníka není postavena pouze na technickém vybavení. Právní úprava výslovně vytváří vztah odpovědnosti na obou stránkách. Bezpečnostní sbor je povinen osobní ochranné pomůcky poskytovat, udržovat je v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání, zatímco příslušník má povinnost stanovené postupy dodržovat a osobní ochranné pomůcky používat, umožňují-li to podmínky výkonu služby. Z právního hlediska tak osobní ochranné pomůcky stojí na pomezí materiálního zabezpečení a povinnost při výkonu služby.²⁹

Pro charakteristiku osobních ochranných pomůcek u Policie České republiky je typické i to, že v praxi vedle sebe existují dvě skupiny ochranných pomůcek. Jednak běžné osobní ochranné pomůcky, které odpovídají obecným zásadám bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a které se v širším pojetí blíží pracovním osobním ochranným pomůčkám, například ochrana dýchacích cest, zraku a sluchu. Také zde však jsou prostředky určené pro udržování veřejného pořádku nebo pro ozbrojené složky, jako je balistická a protiúderová ochrana, u nichž se v právních a technických souvislostech uplatňují specifika daná účelem použití a odlišným režimem posuzování.³⁰

²⁸ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210 ISBN 978-80-7598-539-2.

²⁹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–215 ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁰ EUROPEAN UNION. *Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC* [online]. © 2026 [cit. 2026-1-23]. Dostupné z: WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016R0425>.

3.1 Pojem osobních ochranných pomůcek v podmínkách Policie České republiky a jeho základní znaky

Pojem osobních ochranných pomůcek lze v policejním prostředí uchopit především tak, že osobní ochranné pomůcky jsou takové pomůcky, jejichž hlavním účelem je ochrana příslušníka před konkrétním rizikem při výkonu služby. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů v této souvislosti pracuje s principem, že osobní ochranné prostředky mají nastoupit tehdy, jestliže nelze odstranit rizika.³¹

Z hlediska praxe je důležité, že policejní služba kombinuje situace relativně standardní, jako je běžná hlídková činnost a administrativní úkony v terénu, se situacemi vysoce rizikovými, například zákrok proti agresivní či ozbrojené osobě a řešení konfliktů v davu. Tomu odpovídá i spektrum osobních ochranných pomůcek, od prostředků které chrání před běžnými riziky pracovního prostředí, až po prostředky, které jsou určeny pro specifické hrozby, zejména pro násilné jednání vůči policistovi. Právě proto je v policejním prostředí vhodné chápat osobní ochranné pomůcky jako vrstvený systém ochrany, jehož intenzita se liší podle druhu služby, útvaru a typové situace.

Do obecného rámce osobních ochranných pomůcek vstupují i technické a normativní souvislosti. U civilních osobních ochranných prostředků se uplatňují zásady, že prostředek musí být účinný proti riziku po dobu používání, nesmí vytvářet další riziko, musí respektovat ergonomii a při souběžném nošení více prostředků má být zajištěna jejich kompatibilita. Tyto zásady jsou v praxi významné i pro Policii České republiky, například tam, kde se kombinuje ochrana zraku, dýchacích cest a hlavy, nebo kde rukavice ovlivňují jemnou motoriku při manipulaci se zbraní a výstrojí.³²

Současně však platí, že část prostředků používaných bezpečnostními sbory, hlavně prostředky určené pro udržování veřejného pořádku a vybrané prvky balistické ochrany, je spojována s výjimkami z obecného evropského režimu osobních ochranných prostředků. Komentářová literatura tuto skutečnost zdůrazňuje a uvádí příklady jako

³¹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210 ISBN 978-80-7598-539-2.

³² ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 142, 295 ISBN 978-80-247-4427-8.

balistické vesty, ochranné přilby a štíty.³³ V důsledku toho se u těchto prostředků v praxi častěji pracuje se specializovanými standardy a zkouškami, jako jsou například balistické standardy, nikoli pouze s obecným civilním režimem posuzování.

3.2 Specifika policejního prostředí a rizikový charakter služby

Policie České republiky plní úkoly v širokém spektru situací, od rutinních úkonů veřejného pořádku přes dopravní problematiku až po činnosti, které lze označit za vysoce rizikové. Osobní ochranné prostředky v tomto kontextu nefungují jako jednorázový doplněk, ale jako systém ochranných prvků, které mají snížit dopad rizika na zdraví příslušníka v situaci, kdy riziko nelze odstranit organizačně nebo technicky.³⁴

Riziková stránka výkonu služby se výrazně projevuje i při činnostech spojených s mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Řešení mimořádných událostí je typicky spojeno s koordinací, nasazováním sil a prostředků s prací v terénu a s vysokými nároky na operativní součinnost. Pro Policii České republiky je tento kontext relativní mimo jiné tím, že i krizové situace často znamenají delší službu v náročném prostředí a tím se mění i nároky na ochranu zdraví.³⁵

Právě tato šíře situací je jedním z důvodů, proč se v policejní praxi neuvažuje o osobních ochranných pomůckách izolovaně, ale jako o vrstveném systému. Jinou míru ochrany potřebuje hlídka v běžném výkonu služby, jinou pořádková jednotka při zákroku proti davu a jinou specializovaná jednotka při zásahu proti ozbrojenému pachateli. Zároveň platí, že i relativně banální činnost může být riziková.³⁶

3.3 Právní rámec bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby

Základní právní rámec ochrany zdraví příslušníků bezpečnostních sborů poskytuje zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Ten stanoví obecnou povinnost bezpečnostního sboru

³³ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210 ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁴ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 204 ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁵ VILÁŠEK, Josef; FIALA, Miloš a VONDRÁŠEK, David. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Karolinum, 2022.s. 11–12, 53 ISBN 978-80-246-5067-8.

³⁶ ČESKO, pplk. Mgr. art. et Mgr. David Schimmer. *Zveřejněné informace 2019* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-25]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/bozp.aspx>.

zajistit bezpečnost a ochranu zdraví příslušníků při výkonu služby s ohledem na rizika spojená s možným ohrožením života a zdraví, přičemž odpovědnost za plnění úkolů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je svěřena služebními funkcionářům.³⁷

Příslušník Policie České republiky má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a na informace o rizicích. Zároveň je však povinen dbát o vlastní bezpečnost, dodržovat právní a služební předpisy k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, dodržovat stanovené postupy a používat osobní ochranné pomůcky, umožňují-li to okolnosti výkonu služby. Zákon tak výslovně vytváří oboustranný vztah, sbor osobní ochranné pomůcky poskytuje a kontroluje, příslušník je používá a podílí se na vytváření bezpečného služebního prostředí.³⁸ V odborné literatuře se uvádí že „Z uvedeného jasně vyplývá, že systém musí být zaveden seshora, nikoliv z iniciativy odborné způsobilé osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik.“³⁹, přestože je tato věta užitá v rámci pracovního poměru a ne služebního, není v rozporu tvrzení, že toto tvrzení může být užitó i pro služební právo.

3.4 Osobní ochranné pomůcky a služební výstroj

V policejním prostředí se často hovoří o výstroji jako o celku. Z právního hlediska je však potřebné rozlišit, co je poskytováno jako naturální náležitost a co je poskytováno jako osobní ochranné pomůcky. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů mezi naturální náležitosti řadí služební stejnokroj, nebo jiný oděv a obuv používané při výkonu služby, dále součástky k obměně nebo doplnění a služby spojené s údržbou služební výstroje.⁴⁰

Osobní ochranné pomůcky jsou definovány účelem ochrany zdraví. V obecné rovině to znamená, že stejný předmět může být v praxi vnímán jako součást výstroje, ale právně a funkčně nemusí být osobní ochrannou pomůckou. Rozhodující je,

³⁷ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 207–215 ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁸ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 215, 293–294 ISBN 978-80-7598-539-2.

³⁹ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s.37 ISBN 978-80-7552-106-4.

⁴⁰ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 215, 293 ISBN 978-80-7598-539-2.

zda konkrétní prostředek primárně slouží k ochraně před rizikem. To je důležité i pro další kapitoly práce.

Zároveň je vhodné připomenout, že Policie České republiky je dle odborné literatury chápán jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a zároveň služba veřejnosti, což se promítá do široké působnosti a organizační struktury Policie České republiky. Právě tato širší působnost vysvětluje, proč se v praxi liší potřeby ochranných prostředků u různých útvarů, například dopravní služby, pořádkové služby a specializované jednotky.⁴¹

3.5 Technické a normativní požadavky a jejich limity v policejní praxi

Osobní ochranné pomůcky mají vždy také technickou stránku, ochranný prostředek musí splnit požadavky na účinnost, ergonomii a bezpečnost používání. V prostředí Policie České republiky je však třeba zohlednit i specifikum, že některé prostředky používané pro udržování veřejného pořádku nebo pro účely ozbrojených složek spadají do výjimek evropské právní úpravy o osobních ochranných prostředcích. Komentář k zákonu o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů vysloveně uvádí, že evropské nařízení o osobních ochranných prostředcích se nevztahuje na ochranné prostředky speciálně navržené pro použití ozbrojenými silami nebo při udržování veřejného pořádku, jako příklad tato literatura uvádí balistické vesty, a ochranné přilby a štíty, ani na prostředky navržené pro použití pro sebeobraně. Tato výjimka je důležitá pro správné uchopení balistické a pořádkové ochrany v policejní praxi.⁴²

U balistické ochrany se proto v praxi často vychází ze specializovaných standardů a zkoušek. Typickým příkladem je standard NIJ pro balistickou odolnost neprůstřelných vest, které stanovuje minimální výkonnostní požadavek a metodiku zkoušek pro různé

⁴¹ HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. s. 7–8 krizov ISBN 978-80-7676-606-8.

⁴² ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Narizení vlády č. 390/2021 sb.*. [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>., CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210 ISBN 978-80-7598-539-2., EUROPEAN UNION. *Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC* [online]. © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016R0425>.

typy hrozeb. Součástí hodnocení bývá nejen průstřel, ale i míra tupého poranění, vyjádřená deformací na straně těla, přičemž tradičně uváděná hranice je 44mm. Novější standardy navazují a upřesňují strukturu požadavků, včetně oddělení úrovní ochrany a zkušebních hrozeb do samostatné specifikace⁴³

Pro policejní prostředí je přitom zásadní, že technická správnost prostředků sama o sobě nestačí. Osobní ochranné pomůcky musí být především prakticky použitelné v reálné službě, musí být kompatibilní s další výstrojí a nesmí výrazně bránit výkonu základních úkonů. To otevírá prostor pro propojení technických parametrů s praktickou stránkou používání. To je také otázka která se prolíná v jisté míře s výzkumnou částí práce.⁴⁴

3.6 Proces výběru a zavádění osobních ochranných pomůcek

Logika poskytování osobních ochranných pomůcek je postavena na tom, že se nejprve identifikuje a vyhodnotí riziko, následně se rozhoduje o způsobu jeho eliminace a teprve poté se volí konkrétní ochranný prostředek. U služebního poměru je tento princip vyjádřen stručně, ale jasně. Osobní ochranné pomůcky se poskytují tehdy, jestliže nelze odstranit rizika. To znamená že osobní ochranné pomůcky nejsou první volbou, ale opatřením pro situace, kdy riziko nelze rozumně odstranit.⁴⁵

Z praktického hlediska je výběr osobních ochranných pomůcek vždy kompromisem mezi ochranou a použitelností. To se týká zejména prvků, které zvyšují hmotnost a objem výstroje, ale i prostředků, které snižují citlivost prstů nebo omezují

⁴³U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/223054.pdf>., U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://nij.ojp.gov/topics/equipment-and-technology/ballistic-resistance-body-armor-nij-standard-010107>., U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Specification for NIJ Ballistic Protection Levels and Associated Test Threats (NIJ Standard 0123.00)* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/307347.pdf>.

⁴⁴ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Nářízení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>., CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 215, 293 ISBN 978-80-7598-539-2.

⁴⁵TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Právo. Olomouc: ANAG, 2009. s 14-15 ISBN 978-80-7263-541-2. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Nářízení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>., CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 293 ISBN 978-80-7598-539-2.

smyslové vnímání. Pokud je ochrana příliš omezující, roste riziko, že nebude reálně používána, nebo bude používána jen formálně. Proto je důležité, aby výběr a zavedení osobních ochranných pomůcek počítalo s výcvikem a se služební realitou, nikoli jen s popisem pomůcky z katalogu.⁴⁶

V policejní praxi se lze setkat s tím, že zavádění osobních ochranných pomůcek probíhá i cestou standardizovaných nákupů a technických specifikací. Tyto dokumenty mají pro účel práce význam jako veřejně dohledatelný doklad toho, jaké druhy ochranných pomůcek jsou pořizovány, jaké požadavky se na ně kladou a v jakých situacích se předpokládá jejich použití.⁴⁷

3.7 Používání osobních ochranných pomůcek, výcvik a lidský faktor

Právní rámec ukládá příslušníkovi povinnost osobní ochranné pomůcky používat, ale samotná povinnost neřeší praktické otázky: Kdy je osobní ochranná pomůcka ještě použitelná ? Jak se v ní policista pohybuje ? Jak ovlivňuje jeho motoriku a práci se zbraní ? Právě zde je významný přínos odborné literatury zaměřené na taktiku a obrannou střelbu, která opakovaně zdůrazňuje, že policista by měl trénovat tak, aby byl schopen fungovat i v plné výstroji.⁴⁸

Velmi konkrétně je popsán vliv rukavic na citlivost prstů a manipulaci, což je prakticky důležité i pro volbu typu rukavic a jejich zavedení do výcviku. Pokud se policista učí manipulaci bez rukavic, ale v praxi má rukavice použít, vzniká zde rozdíl mezi střelnicí a ulicí, který se v krizové situaci může projevit jako zhoršení výkonu.⁴⁹

⁴⁶ ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Nářízení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>., CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 215 ISBN 978-80-7598-539-2.

⁴⁷ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-29]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/komplety-protiuderove-a-rukavicve-protiuderove-ve-vymezenych-castech.aspx>., ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-29]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/stity-balisticke-stredni-s-osvetlenim-2-lampy-500x850-mm-typ-nij-iii-a>.

⁴⁸ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice.* Praha: Grada, 2013. s. 252, 295 ISBN 978-80-247-4427-8.

⁴⁹ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice.* Praha: Grada, 2013. s. 252, 295 ISBN 978-80-247-4427-8.

Zvláště výrazně taktická literatura akcentuje ochranu zraku a sluchu u vysoce rizikových činností. U zraku se doporučuje návyk na nošení balistických brýlí i při nočních činnostech, u sluchu se upozorňuje, že uzavřený prostor vozidla zvyšuje riziko nejen okamžitého ohluchnutí v kritický okamžik, ale i trvalého poškození sluchu. Jako minimum se uvádějí standardní zátkové chrániče, přičemž výhodou mohou být propracovanější prostředky včetně elektronických chráničů kompatibilních s komunikací.

50

3.8 Životní cyklus osobních ochranných pomůcek

Osobní ochranné pomůcky nejsou jednorázovou položkou, sbor je musí udržovat v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání. To v praxi znamená evidenci, údržbu, výměnu při ztrátě funkčnosti a kontrolu životnosti. Tento životní cyklus je u policejních osobních ochranných pomůcek výrazný zejména u balistické ochrany, kde se řeší nejen běžné opotřebení, ale i technická způsobilost ochranných panelů a komponentů.⁵¹

Veřejně dostupné informace Policie České republiky dokládají, že v praxi se objevují situace, kdy je nutné balistické vesty a jejich komponenty odborně posoudit, například při podezření na nevyhovující provedení přídatných balistických panelů. Tato informace nám ukazuje že osobní ochranné pomůcky nejsou dané natrvalo, ale musí se testovat, reklamovat, kontrolovat a vyhodnocovat s ohledem na bezpečnost uživatelů.⁵²

Zadávací dokumentace a technické specifikace zároveň ukazují, že Policie České republiky v některých případech pracuje s uživatelskými zkouškami, což opět potvrzuje důraz na praktickou použitelnost a ověřování v reálných podmínkách.⁵³

⁵⁰ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 266 ISBN 978-80-247-4427-8.

⁵¹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 215, 293 ISBN 978-80-7598-539-2.

⁵² ČESKO, kpt. Jozef Bocán. *Zpravodajství 2016* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/balisticke-vesty-jsme-otestovali-a-reklamovali>., ČESKO, kpt. Jozef Bocán. *Zpravodajství 2019* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/balisticke-vesty>.

⁵³ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW <https://policie.gov.cz/soubor/verejne-zakazky-sprava-logistickeho-zabezpeceni-soubory-vyzva-k-podani-nabidek-pdf>.

3.9 Typologie osobních ochranných pomůcek v prostředí Policie České republiky

Pro účely této kapitoly, bakalářská práce osobní ochranné pomůcky člení dle druhu rizika a chráněné části těla. Takové členění odpovídá praktické logice výběru prostředků a zároveň usnadňuje následný přehled v kapitole 4. Níže uvedené skupiny představují typové okruhy osobních ochranných prostředků, které jsou doložitelné z právních a odborných zdrojů a z veřejných dokumentů Policie České republiky.⁵⁴

Balistická ochrana

Balistická ochrana je zaměřena na riziko střelného poranění a střepin. Odborné vymezení balistické ochrany chápe tento pojem jako umělou překážku, jejímž účelem je chránit člověka nebo techniku před ničivými účinky munice, přičemž mezi příklady patří ochranné oděvy, přilby a štíty. Toto vymezení je kompatibilní s policejní praxí, kde se balistická ochrana objevuje v podobě vest, přileb a balistických štítů.⁵⁵ U balistických štítů veřejné dokumenty Policie České republiky prokazatelně pracují s požadavky typu NIJ IIIA a popisují jejich ochranný účel.⁵⁶

Protiúderová pořádková ochrana

Protiúderová ochrana typicky slouží k ochraně při zákrocích proti davu a při situacích, kde je vysoké riziko úderů, nárazů a kontaktního násilí. V praxi se projevuje jako protiúderové komplety, přilby s hledím a další prvky. Zadávací

⁵⁴ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210, 215, 293 ISBN 978-80-7598-539-2., U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/223054.pdf>., ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/komplety-protiuderove-a-rukavicve-protiuderove-ve-vymezenych-castech.aspx>., ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/stity-balisticke-stredni-s-osvetlenim-2-lampy-500x850-mm-typ-nij-iii-a>.

⁵⁵ HIRT, Miroslav; VOREL, František a HEJNA, Petr. *Velký výkladový slovník soudnělékařské terminologie*. Grada, 2019. s. 19 ISBN 978-80-271-2408-4.

⁵⁶ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/stity-balisticke-stredni-s-osvetlenim-2-lampy-500x850-mm-typ-nij-iii-a>.

dokumentace k protiúderovým kompletům přímo uvádí pořizované položky a jejich souvislost se zavedeným vybavením Policie České republiky.⁵⁷

Ochrana dýchacích cest, infekční a krizová ochrana

Ochrana dýchacích cest může být relevantní jak pro běžné situace, tak pro krizové situace. Dokumenty Policie České republiky dokládají existenci filtračních polomasek proti částicím a jejich účel.⁵⁸ V podmínkách krizových opatření jsou přímo popsány standardní ochranné prvky jako respirátory, rukavice a ochranné brýle, v odůvodněných případech se zmiňují i protichemické obleky⁵⁹

Ochrana očí a obličeje

Ochrana zraku, a u pořádkové jednotky i ochrana obličeje, je důležitá pro vysoce rizikové činnosti. V pořádkových situacích se ochrana obličeje projevuje zejména hledím na přilbách jako součást protiúderové ochrany.⁶⁰

Ochrana sluchu

Ochrana sluchu je relevantní zejména při střelbě, výcviku a zákroku v uzavřených prostorech. Praktická aplikace v policejním prostředí pak typicky souvisí s tím, zda je ochrana sluchu součástí standardní výbavy pro vybrané útvary a jak je zahrnuta do výcviku.⁶¹

⁵⁷ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/komplety-protiuderove-a-rukavicve-protiuderove-ve-vymezenych-castech.aspx>.

⁵⁸ ČESKO, pplk. Mgr. art. et Mgr. David Schimmer. *Zveřejněné informace 2019* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/bozp.aspx>.

⁵⁹ ČESKO, PhDr. Jiří Vokuš. *Zveřejněné informace 2020* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/vykon-sluzby-policie-ceske-republiky-v-podminkach-krizovych-opatreni.aspx>.

⁶⁰ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. ISBN s. 266 978-80-247-4427-8., ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/komplety-protiuderove-a-rukavicve-protiuderove-ve-vymezenych-castech.aspx>.

⁶¹ ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 266 ISBN 978-80-247-4427-8.

Ochrana rukou

Rukavice mohou chránit před poraněním, teplem a mechanickým zatížením, ale zároveň mohou omezovat jemnou motoriku. Rukavice je nutné posuzovat nejen ochranně, ale i z hlediska kompatibility s výkonem služby a výcviku.⁶²

Viditelnost a ochrana při práci v provozu

Viditelnost policisty v provozu je důležitá zejména u dopravní služby a při dopravních opatřeních. Dokument Policie České republiky k používání reflexních vest uvádí, že policisté pořádkové služby používají reflexní vestu či obdobnou součást tehdy, je-li předem zřejmé, že výkon služby padá do dopravní problematiky a současně zdůrazňuje, že absence reflexní vesty nesouvisí se zákonností provedeného úkonu.⁶³ Pro specifické role existují i technické specifikace reflexních vest, které přímo označují vestu jako ochrannou pomůcku, například výstražný oděv s vysokou viditelností⁶⁴

Vodní a potápěčská ochrana

Osobní ochranné pomůcky se v policejní praxi uplatňují i v prostředí, kde příslušníci pracují ve vodě. Zadávací dokumentace k vybavení pro společnou hlídkovou činnost za krizových situací dokládá položky typu záchranné vesty a ochranné suché obleky.⁶⁵ Specifikace k potápěčskému vybavení pak dokládají požadavky na suché potápěčské obleky a také požadavky na uživatelské zkoušky vybraných obleků.⁶⁶

⁶² ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 294–295 ISBN 978-80-247-4427-8.

⁶³ ČESKO, pplk. Mgr. art. et Mgr. David Schimmer. *Zveřejněné informace 2017* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/pouzivani-reflexnich-vest-policii-ceske-republiky>.

⁶⁴ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/docDetail.aspx?docid=21828469&doctype=ART&>.

⁶⁵ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/soubor/zmena-ve-vyzve-k-podani-nabidek-pdf>.

⁶⁶ ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/soubor/verejne-zakazky-sprava-logistickeho-zabezpeceni-soubory-vyzva-k-podani-nabidek-pdf>.

Ochrana hlavy ve specifikacích službách

Vedle balistických a pořádkových přileb existují i přilby pro specifické činnosti. Veřejné dokumenty Policie České republiky dokládají veřejnou zakázku na motocyklové přilby pro policejní využití a rovněž dokumenty k jezdeckým přilbám pro jízdní policii.⁶⁷

⁶⁷ ČESKO, POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/prilba-na-moto-pcr>.

4 Přehled osobních ochranných pomůcek

Tato kapitola se zaměřuje na systematický přehled osobních ochranných pomůcek, využívaných v policejní praxi. Smyslem této části je upřesnit typové vymezení ochranných prostředků, které se u Policie České republiky používají. Jaké hrozby mají primárně redukovat a v jakých služebních situacích se s nimi počítá. Přehled je veden tak, aby bylo zřejmé, že osobní ochranné pomůcky u Policie České republiky zahrnují nejen běžné pracovní ochranné prostředky, ale i specializované prostředky ochrany.

Policie České republiky, jak tato práce zmiňuje, je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a její činnost je brána jako služba veřejnosti. Základními úkoly tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru je ochrana osob a majetku, prevence trestné činnosti a také ochrana veřejného pořádku. Právě tato širší úkolů vytváří prostředí s proměnlivou mírou ohrožení, ve kterém mají osobní ochranné pomůcky význam jako praktický nástroj ke snižování dopadů rizik na policistu.⁶⁸

Specifickým rysem policejních ochranných prostředků je i to, že ne všechny prostředky používané při udržování veřejného pořádku spadají do obecného režimu technických požadavků na osobní ochranné prostředky dle evropské úpravy. U prostředků navržených pro ozbrojené složky nebo pro pořádkové nasazení se proto v praxi častěji uplatňují zvláštní standardy a interní požadavky vyplývající z charakteru služby.⁶⁹

4.1 Základní ochranné pomůcky pro běžnou službu a výcvik

Tato podkapitola se věnuje základním ochranným pomůckám, které nejsou typicky vnímány jako specializovaná výstroj. V praxi mají tyto ochranné pomůcky význam pro prevenci nejčastějších úrazů a dlouhodobých zdravotních následků. Jde zejména o prostředky používané při běžném výkonu služby a při výcviku, kde se opakují stejné typy rizik, jako například hluk, odlétající částice, poranění rukou a kontaminace.

⁶⁸ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2024, s. 1–2 ISBN 978-80-7676-830-7.

⁶⁹ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 208–210 ISBN 978-80-7598-539-2.

Základní osobní ochranné pomůcky je třeba chápat jako součást logiky řízení rizik. Nejprve musí zvažovat odstranění nebezpečí, případně náhradu za méně nebezpečný postup či prostředek, poté technická a organizační opatření včetně kolektivní ochrany a teprve poté přichází v úvahu osobní ochranné pomůcky.⁷⁰

Ochrana sluchu

Z hlediska četnosti použití a prevence dlouhodobých zdravotních následků patří ochrana sluchu mezi nejdůležitější základní osobní ochranné pomůcky. V podmínkách střelecké přípravy a některých zásahových scénářů, například v uzavřených prostor, hrozí nejen okamžité zhoršení orientace a komunikace ale také trvalé poškození sluchu. Proto se v praxi zdůrazňuje pravidelné používání vhodných chráničů sluchu při střelbách a při činnostech s výraznou hlukovou zátěží. U některých útvarů může být ochrana sluchu součástí standartních postupů i pro ostré zákroky.⁷¹

Ochrana zraku

Oko je při služebních činnostech zranitelné i v situacích, které policista nemusí subjektivně vyhodnotit jako rizikové. Při střeleckém výcviku se typicky uvádějí rizika odletujících nábojnic, fragmentů střel, odrážení projektilů, nebo ojedinělé destrukce zbraní a munice. Z tohoto důvodu by měla být ochrana zraku policejní praxí a nikoliv pouze dobrovolnou ochrannou navíc, pro bezpečný výcvik a u vybraných útvarů i povinným standardem.⁷²

Ochrana rukou

Ruce jsou v policejní činnosti vystavované jak vůči mechanickému poranění, tak vůči biologickým rizikům. V praxi se proto rozlišují minimálně dvě základní skupiny rukavic. Robustnější rukavice, často kožené, pro mechanickou ochranu, práci v chladu

⁷⁰ VALA, J. *Systémové řízení bezpečnosti a ochrany zdraví v organizacích, I. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 44–45 ISBN 978-80-7552-109-5., NEUGEBAUER, T. *Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 77 ISBN 978-80-7552-072-2.

⁷¹ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>, ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 29, 266 ISBN 978-80-247-4427-8.

⁷² ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. s. 266 ISBN 978-80-247-4427-8., ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

a činnosti s rizikem odření či úderu. Jednorázové rukavice pro úkony s předpokladem kontaminace a současně pro zachování kriminalistických stop. Upozorňuje se také na častý omyl, že kožené rukavice spolehlivě zabrání průniku jehly, a na nutnost dezinfekce rukavic po důvodném použití.⁷³

4.2 Ochrana trupu

Tato kapitola je zaměřena na ochranu trupu, která v policejní praxi tvoří jednu z nejdůležitějších vrstev osobní ochrany, protože zásah do oblasti hrudníku a břicha zpravidla znamená vysoké riziko těžkého poranění. V tomto rámci se kapitola věnuje jak balistické ochraně, tak ochraně proti bodným a sečným útokům, které se v některých služebních situacích objevují.

Pozornost bude také věnována tomu, že ochrana trupu není zajištěna jednou univerzální vestou, ale souborem řešení, která se liší konstrukcí, mírou krytí, hmotností a především typem hrozeb proti nimž jsou určena. V praxi se proto pracuje s kombinací měkké balistiky a přídavných tvrdých panelů (plátů) a zároveň se rozlišuje balistická odolnost a odolnost proti bodným či sečným nástrojům, které představují odlišný mechanismus průniku a vyžadují jiné principy ochrany i testování.

Vymezení balistické ochrany v policejním kontextu

V policejní praxi jsou balistické vesty popisovány jako jeden ze základních a klíčových bezpečnostních prostředků, protože mohou výrazně snížit pravděpodobnost smrtelného poranění v situaci, kdy selže taktika nebo dojde k nepředvídatelnému napadení. Současně se zdůrazňuje, že účinnost vesty je reálně spojena s tím, jestli ji policista skutečně používá v situacích, kde hrozí ozbrojené násilí, a zda je zvolena odpovídající velikost a typ. Samotná balistická ochrana je vymezena jako umělá překážka, která má za cíl chránit před ničivými účinky munice. Do balistické ochrany se řadí například oděvy, přilby, či štíty.⁷⁴

⁷³ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁷⁴ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

Typové členění vest a kombinace měkké a tvrdé ochrany

Z hlediska konstrukce se v policejním prostředí typicky rozlišují vesty určené pro skryté nošení a vesty pro vrchní nošení, které mohou být doplněny identifikací a umožňují připevnění dalšího vybavení. Jasná identifikace může snížit riziko nedorozumění v určitých situacích. V případě vyšší hrozby se měkká balistická ochrana doplňuje o tuhé balistické pláty, které typicky nekryjí celý trup, ale zaměřují se na vitální zónu. Běžnými materiály jsou kompozity, jako například kermicko-aramidový kompozit a moderní vysokopevnostní polyetylenové materiály, přičemž volba materiálu se promítá do hmotnosti a pohyblivosti.⁷⁵

Úrovně balistické odolnosti a standardy

Pro orientaci v úrovních odolnosti se v policejní praxi používá klasifikace NIJ, která v aktuálním standardu NIJ 0101.06 pracuje s pěti typy: IIA, II, IIIA, III, IV. Podle úrovně balistické výkonnosti a zároveň připouští speciální typ pro ověření proti specifickým hrozbám mimo standardní třídy. NIJ zároveň výslovně uvádí, že typy IIA-III jsou dostupné pro celodenní nošení a míří primárně na hrozby pistolové munice, zatímco typy III a IV se vážou na puškové hrozby a jsou obvykle nasazovány v taktických situacích, nebo tam kde to odůvodňuje charakter hrozby. V českém policejním prostředí se tento rámec promítá zejména do úvah, zda měkká vesta dostahuje, nebo zda je nutné vitální oblast posílit plátem tak, aby vesta lépe odolávala i municí s vyšší průbojností.⁷⁶

Ochrana proti bodným a sečným hrozbám

Balistické vesty nejsou automaticky synonymem pro odolnost vůči bodným předmětům. V policejní praxi se upozorňuje, že některé úzké bodné předměty mohou proniknout vrstvami měkké vesty právě proto, že vlákna se mohou při průniku úzkého hrotu roztáhnout. Z tohoto důvodu se uvádí doplňování kovových vrstev či dalších výztuh, byť za cenu zvýšení hmotnosti a snížení pohyblivosti.⁷⁷

⁷⁵ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁷⁶ U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/223054.pdf>. ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁷⁷ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

NIJ standard pro bodnou odolnost (NIJ 0115.00) současně vymezuje, že je zaměřen primárně na hrozby bodání a balistické hrozby řeší jiný, již zmiňovaný, standard. Uvádí také že bodné hrozby bývají často obtížnější na redukci rizika ohrožení života a zdraví než hrozby sečné, takže ochrana dimenzovaná na bodání obvykle poskytuje dostatečný výkon i proti sečným útokům.⁷⁸

4.3 Ochrana hlavy

U vysoce rizikových zákroků, kde lze očekávat střelbu, hrají významnou roli balistické přilby. V policejní praxi se uvádí, že tyto přilby mají chránit nejen proti nárazu či úderu, ale též proti střepinám a některým projektilům, současně je zdůrazněno omezení účinnosti proti puškové munici. Materiálově se uvádějí vícevrstvé aramidiové kompozity, kde se očekává zachycení části pistolových hrozeb v určité rychlosti.⁷⁹

V souvislosti s dopady zásahu se diskutuje i obava z přenosu energie na krční páteř. V prakticky orientovaném textu se argumentuje kombinací konstrukce nosného systému přilby a relativně omezeného impulzu u pistolové munice. Závěr směřuje k tomu, že při správné konstrukci přilby by nemělo dojít k typickému odhození hlavy způsobem, který by automaticky znamenal fatální poranění páteře, a že reálné chování skořepin při testech tomu spíše neodpovídá.⁸⁰

Součástí některých přileb mohou být balistické průzory z netříštivého polykarbonátu, které chrání obličejovou část a oči a mohou rozšířit ochranu v kombinaci s těžší zásahovou vestou a límcem. Zároveň se zmiňují praktická omezení jako je hmotnost, únava a zhoršené přilícení dlouhé zbraně, která ovlivňují délku a charakter nasazení.⁸¹

⁷⁸ U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Stab Resistance of Personal Body Armor, NIJ standard-0115.00* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://ojp.gov/taxonomy/term/stabbings?page=1>.

⁷⁹ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸⁰ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸¹ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

Pro reálný přínos přilby se zdůrazňuje i správné používání, to znamená že před nasazením má být přilba přizpůsobena rozměrům hlavy, přilba má být vyřazena po silném nárazu, nebo při viditelném poškození a také po uplynutí životnosti stanovené výrobcem. Dále se uvádí požadavek skladování podle podmínek výrobce tak, aby nedocházelo ke ztrátě ochranných vlastností, zákaz konstrukčních úprav a nutnost údržbu provádět pouze postupy doporučenými výrobcem.⁸²

4.4 Taktické brýle a další ochrana obličeje

Výběr ochrany očí a obličeje je popisován jako komplexní oblast, protože rizika se výrazně liší podle zdroje škodlivého působení. Pro ochranu očí se proto používají i optické filtry, jejichž vlastnosti se posuzují podle parametrů stanovených v příslušných normách a metodikách. Zároveň se zdůrazňuje, že při volbě ochrany očí a obličeje je nutné zohlednit individuální požadavky uživatele, jako jsou například vady zraku, a také kompatibilitu s dalšími osobními ochrannými prostředky.⁸³

Vedle přileb s průzory se u specializovaných útvarů běžně uvádí používání taktických brýlí, a to zejména kvůli riziku fragmentů při násilných vstupech, odrazům projektilů, účinkům explozí, prachu a dalším částicím v prostředí zákroku. Důraz se klade i na vlastnosti jako široké zorné pole a úpravy proti mlžení, které mají přímý vliv na schopnost policisty pokračovat v činnosti.⁸⁴

4.5 Přenosné kryty

Taktické balistické štíty jsou v policejním prostředí popisovány jako přenosné kryty, které mohou clonit postupující policisty při překonávání nekrytých prostor, při vstupu do objektu nebo při situacích s rizikem střelby. Důležitý je také jejich přínos při ochraně proti fragmentům a tlakovým účinkům při použití vstupní pyrotechniky.⁸⁵

⁸² MAJCHRZYCKA, Katarzyna. *Head, Eye, and Face Personal Protective Equipment: New Trends, Practice and Applications*. CRC Press, 2020. s.75 ISBN 978-03-6748-632-7.

⁸³ MAJCHRZYCKA, Katarzyna. *Head, Eye, and Face Personal Protective Equipment: New Trends, Practice and Applications*. CRC Press, 2020. s.76 ISBN 978-03-6748-632-7.

⁸⁴ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸⁵ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

Odlišnou kategorií jsou protiúderové štíty pořádkových jednotek. Ty jsou koncipovány primárně proti útokům z bezprostřední blízkosti a proti vrhaným předmětům. Současně plní i taktickou roli při práci s davem, například při vytlačování, a jejich smyslem je zvýšit ochranu policisty v situaci, kde je vysoká pravděpodobnost opakovaných úderů a zásahů předměty.⁸⁶

4.6 Osobní ochranné pomůcky pro pořádkové jednotky

Protiúderové komplety, někdy laicky spojované s těžkooděnci, jsou typickým příkladem specializované ochrany pro davové a pořádkové situace. Základní požadavek je odolnost vůči fyzickému násilí z bezprostřední blízkosti a vůči vrhaným předmětům. Očekává se i určitá míra odolnosti proti bodným a sečným útokům na chráněných částech těla.⁸⁷

Skladba kompletu je v odborném textu popisována jako kombinace ochranné přilby s hledím a chráničem krční části, soustavy plastových chráničů na tělo s měkkým podložením pro rozklad energie nárazu a doplnění o speciální rukavice s výztuhami či změkčenými prvky. V praxi se komplet často doplňuje o již zmiňovaný štít, který je průhledný z netříštivého polykarbonátu.⁸⁸

Z hlediska účelu jde tedy o osobní ochranné pomůcky navržené tak, aby policista udržel schopnost zákroku i při opakovaném působení fyzického násilí, přičemž kompromisem bývá hmotnost, tepelný komfort a zhoršená dlouhodobá udržitelnost výkonu v kompletu.⁸⁹

⁸⁶ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸⁷ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸⁸ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

⁸⁹ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

4.7 Ochrana dýchacích cest a chemická a biologická ochrana

Tato kapitola se zaměřuje na ochranu dýchacích cest a na prostředky chemické a biologické ochrany, protože právě tyto hrozby mohou policistu ohrozit také. Policie České republiky se v rámci své služby veřejnosti může setkat také se zásahy u událostí, kde jsou rizikem toxické zplodiny hoření, dráždivé látky nebo únik nebezpečných chemikálií. Z hlediska služebního poměru navíc platí obecná povinnost bezpečnostního sboru zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví příslušníků při výkonu služby s ohledem na rizika, která mohou ohrozit život a zdraví, což vytváří rámec pro to, aby byly prostředky ochrany dýchacích cest dostupné, funkční a použitelné v reálných podmínkách zásahu.⁹⁰

V kontextu mimořádných událostí a krizových situací se zdůrazňuje i význam individuální ochrany, a to včetně znalosti používání prostředků ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla. Současně se připomíná, že ochrana obyvatelstva i zasahujících složek je spojena s monitorováním radiační, chemické a biologické situace, což ukazuje, že tyto hrozby nejsou jen teoretická kategorie, ale součást plánování a připravenosti. Je proto vhodné chápat tuto kapitolu jako přehled prostředků, které policistovi umožňují pokračovat v činnosti i v prostředí se zhoršenou kvalitou ovzduší nebo s rizikem kontaminace.⁹¹

Ochranné masky

Ochranné masky jsou v policejním prostředí chápány jako vzduchotěsná obličejová zařízení, typicky určená pro situace s chemickými dráždivými látkami nebo při vybraných mimořádných událostech. Zdůrazňuje se význam správného nasazení, těsnosti a výcviku, protože i malá chyba může policistu vyřadit z další činnosti. Popisuje se také problém mlžení a nutnost nacvičit práci v masce tak, aby policista zvládal i běžné služební úkony.⁹²

⁹⁰ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2024, s. 2 ISBN 978-80-7676-830-7.

⁹¹VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Karolinum, 2023. s. 184–185 ISBN 978-80-246-5514-7.

⁹²ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-22]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

Protichemické ochranné soupravy a prostředky pro atypické podmínky

V policejním resortu jsou uváděny i ochranné soupravy pro atypické podmínky, které reagují na hrozby průmyslových havárií, biologických kontaminací a v krajních scénářích i chemických, biologických, radiologických a nukleárních hrozeb. Uvádí se, že některé soupravy jsou určeny k výbavě vybraných útvarů a že existují i jednodušší automobilové sady pro základní ochranu, kterými jsou jednorázové protichemické obleky, například ochranný oblek Kleenguard T35.⁹³

⁹³ ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-22]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.

5 Praktická část

5.1 Cíl praktické části

Cílem výzkumu je zjistit, jak příslušníci Policie České republiky vnímají dostupnost, funkčnost, komfort, míru ochrany a reálnou využitelnost osobních ochranných pomůcek při výkonu služby a na základě tohoto zhodnotit jejich zkušenosti s těmito pomůckami. Pozornost je zaměřena také na to, zda používané ochranné pomůcky odpovídají požadavkům služební praxe, s jakými problémy se policisté při jejich používání setkávají, případně jaké návrhy by sami formulovali ke zlepšení současného stavu.

5.2 Metodika

Použité metody a techniky

Pro získání potřebných dat byl zvolen kvalitativní přístup, konkrétně metoda polostrukturovaného rozhovoru. Tato metoda byla vybrána s ohledem na povahu zkoumaného tématu, protože umožňuje respondentům podrobně popsat vlastní zkušenosti, názory a hodnocení, které by při použití čistě kvantitativního postupu nemusely být dostatečně zachyceny.

Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl vytvořen z příslušníků Policie České republiky. Jednotliví respondenti byli kontaktováni zvlášť a po jejich odsouhlasení s účastí na výzkumném šetření byl domluven termín. Šetření probíhalo v únoru a začátkem března roku 2026. Respondenti byli vybíráni na základě jejich služebního zařazení a část z nich byla oslovena přímo autorem a část z nich byla oslovena prostřednictvím jejich kolegy. Rozhovory s nimi prováděl autor osobně. Rozhovory byly nahrávány a následně přepsány.

Realizace výzkumu

Výzkum je realizován formou individuálních polostrukturovaných rozhovorů s příslušníky Policie České republiky. Jednotliví respondenti byli osloveni samostatně a po odsouhlasení účasti na výzkumném šetření byl dohodnut termín rozhovoru. Výzkumný soubor tvoří příslušníci Policie České republiky působící na různých

služebních pozicích. V přílohách č. 2–7 práce jsou zachyceny rozhovory s respondentem č. 1 až respondentem č. 6, což umožňuje pracovat s více pohledy na používání osobních ochranných pomůcek v podmínkách výkonu služby.

Při realizaci rozhovorů byl použit předem připravený soubor otázek, který tvoří přílohu práce. Tento soubor zahrnuje otázky zaměřené na běžně používané osobní ochranné pomůcky, situace jejich použití, změny v používání v čase, hodnocení ochranného přínosu, zkušenosti s jejich limity, bariéry využívání i návrh na změny v oblasti vybavení, výcviku a obnovy. Takto zvolená struktura umožňuje zachovat srovnatelný rámec rozhovorů a současně ponechává respondentům prostor pro vlastní zkušenosti a rozvedení odpovědí.

Analýza a vyhodnocení dat

Data jsou získána kvalitativním způsobem. Po provedení rozhovorů byly odpovědi respondentů posuzovány ve vztahu ke stanoveným výzkumným otázkám a následně tříděny podle opakujících se významových okruhů. Na základě otevřeného kódování autor stanovil jednotlivé kódy a tematické kategorie. Tematické kategorie jsou uvedeny na začátku kapitoly 6 Výsledky výzkumu. Stanovené kódy jsou uvedeny vždy na začátku tematické kategorie.

Otevřené kódování je v práci využito k tomu, aby bylo možné ve výpovědích respondentů identifikovat opakující se témata a souvislosti. Na základě toho postupu byly jednotlivé odpovědi porovnány, interpretovány a shrnovány do souvislých závěrů k jednotlivým výzkumným otázkám. Vyhodnocení dat tedy nespočívalo pouze v převzetí jednotlivých výroků respondentů, ale v jejich uspořádání do významových celků, které umožnily zachytit opakující se motivy, rozdíly mezi odpověďmi i specifické zkušenosti z výkonu služby. Takto zpracovaná data se následně stala podkladem pro formulaci shrnutí odpovědí na výzkumné otázky a pro závěry praktické části.

Etika výzkumu

V zájmu vytvoření bezpečného a důvěrného prostoru byl každý komunikační partner předem informován, že účast ve studii je anonymní a zcela dobrovolná. Studie byla provedena dle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s

nařízením (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR).

Komunikační partneři udělili výslovný a svobodný souhlas se zpracováním všech svých osobních údajů, které poskytli v rozhovorech vedených zvukovou či audiovizuální formou v rámci výzkumného projektu studentské bakalářské práce. Komunikační partneři byli dále seznámeni s procesem výzkumu, postupy používanými při vyhodnocování dat a v neposlední řadě s cíli výzkumu. Všechny jejich otázky týkající se studie byly zodpovězeny před rozhovorem.

6 Výsledky výzkumu

Na základě otevřeného kódování jsou stanoveny čtyři tematické kategorie a k těmto kategoriím jsou dále stanoveny kódy, které jsou uvedeny vždy na začátku každé tematické kategorie. Těmito tematickými kategoriemi jsou:

1. Reálně používané osobní ochranné pomůcky v běžné službě
2. Hodnocení ochranného účinku osobních ochranných pomůcek
3. Bariéry vedoucí k nevyužívání osobních ochranných pomůcek
4. Změny a doporučení navrhovaná příslušníky v oblasti osobních ochranných pomůcek

6.1 Reálně používané osobní ochranné pomůcky v běžné službě

Z provedených rozhovorů vyplývá, že reálně používané osobní ochranné pomůcky v běžné službě tvoří jeden zcela jednotný soubor prostředků, který by byl shodný napříč všemi příslušníky a všemi typy služby. Naopak se ukazuje, že jejich skutečné používání je výrazně závislé na služebním zařazení, charakteru konkrétního oznámení, míře předpokládaného rizika i na osobní zkušenosti konkrétního příslušníka. Současně je však z rozhovorů patrné, že se v odpovědích opakují stejné významové okruhy. Při otevřeném kódování se ustálily tyto kódy:

1. ochrana trupu,
2. ochrana rukou,
3. ochrana hlavy a očí,
4. ochrana dolních končetin,
5. doplňkové prostředky,
6. použití dle situace.

Nejvýznamnějším z hlediska zastoupení je v rozhovorech kód "Ochrana trupu". Ve všech rozhovorech se v různé podobě objevuje vesta, tělová vesta, balistická vesta nebo nosič plátů. Z hlediska běžné služby právě tento typ ochrany tvoří základní ochranný rámec, který je vnímán jako klíčový především pro případy hrozby útoku nožem, střelnou zbraní nebo při fyzicky rizikových zákrocích. U některých respondentů jde o prostředek užívaný prakticky trvale. Respondent č. 4 výslovně uvedl: „*Vzhledem k tomu, že jsem v prvosledové hlídce tak vestu nosím neustále*”. Tento výrok je významný tím že ukazuje posun od pouhé dostupnosti ochranného prostředku k jeho faktické každodenní integraci

do služby. U prvosledové hlídky není ochrana trupu chápána jako výjimečný doplněk, ale jako standardní součást.

Stejně výrazně se ochrana trupu objevuje i u dalších respondentů. Respondent č. 1 uvádí, že běžně používá balistickou vestu nosič plátů i vestu pro skryté nošení pod oděvem. Respondent č. 6 pak popisuje, že balistický nosič plátů nosí každou službu a helmu volí podle situace. Také respondent č. 5 při popisu svého běžného vybavení zmiňuje balistickou vestu s pláty jako standardní součást vybavení. Ze souboru výpovědí je tak patrné, že ochrana trupu představuje nejstabilnější a nejméně zpochybňovaný prvek reálně používaných osobních ochranných pomůcek. Neznamená to však, že její použití je ve všech případech stejné. Naopak zde se ukazuje rozdíl mezi zařazením ve službě a situacemi kdy co příslušníci použijí.

U některých respondentů je ochrana trupu užívána trvale, u jiných spíše podle konkrétního typu situace. Respondentka č. 3 uvádí, že běžně nosí tělovou vestu, zatímco balistickou vestu má připravenou v autě pouze pro výjezdy proti zbraní. Sama to popisuje slovy: „*Když je tam třeba ohrožení zbraní, tak si беру balistickou vestu, když je tam nějaká rvačka tak mi stačí tělovka*”. Tento výrok velmi dobře zachycuje praktickou logiku užívanou u některých příslušníků. Osobní ochranné pomůcky v tomto případě nejsou nasazovány mechanicky, ale diferencovaně podle očekávaného nebezpečí. Jiný stupeň ochrany je volen při běžné fyzické potyčce a jiný při podezření na střelnou zbraň. Nutné je však zohlednit že respondentka č. 3 není zařazena v prvosledové hlídce, což má zřejmě také vliv na její přístup k osobním ochranným pomůckám. V běžné službě se tak potvrzuje, že příslušníci nejen osobní ochranné pomůcky vlastní, ale zároveň aktivně rozlišují, kdy jaké použít.

Druhým silným kódem je ochrana rukou. Zatímco ochrana trupu je dominantně spojována s hrozbou násilného úroku, ochrana rukou v rozhovorech vystupuje jako ochranný prostředek každodenní služby. Její význam je přitom dvojitý. Na jedné straně chrání policistu před mechanickým poraněním při manipulaci s osobou při zákroku nebo při práci v nepřehledném prostředí. Na druhé straně je výrazně spojena s hygienickým a biologickým rizikem. Právě tato druhá rovina se v odpovědích opakuje velmi často. Respondent č. 1 výslovně uvádí, že pokud je informace o možné infekci, například žloutence, nasazuje si rukavice už během cesty na místo. Doslova říká: „*V tomhle případě když už třeba jedeme na výjezd a jedeme na místo, tak si už v autě rovnou nasazuji*

rukavice.”. tento respondent se také zmínil o užívání jednorázových gumových rukavic na kožené rukavice pro ochranu před mechanickými hrozbami. Tento výrok ukazuje, že rukavice nejsou jen reakcí na už probíhající kontakt, ale často i preventivním opatřením přijímaným ještě před příjezdem na místo.

Význam rukavic dále zesiluje skutečnost, že někteří respondenti je považují za vůbec nejdůležitější osobní ochrannou pomůcku. Respondent č. 1 to zdůvodňuje tím, že přichází do styku s osobami, které mohou být nakažené, sahá na jejich věci, doklady a používá rukavice také při donucovacích prostředcích. Proto uvádí, že je považuje za nejpodstatnější ochranný prvek své služby. Velmi podobně se vyjadřuje i respondent č. 6, který pracuje s uživateli omamných a psychotropních látek. Uvádí, že rukavice nosí na většinu oznámení právě proto, že dopředu neví, kdy bude muset rychle zasáhnout, a že při osobních prohlídkách často naráží na injekční stříkačky. Z výpovědí respondentů je dobře patrné, že rukavice nejsou v běžné službě vnímány jako doplněk, ale jako základní bariéra proti každodenním a opakovaným rizikům.

Současně však rozhovory ukazují, že právě u ochrany rukou se vedle vysoké frekvence používání objevují i praktické výhrady. Respondent č. 1 uvádí, že služebně přidělené rukavice se mu při střelbách a natahování zbraně rychle opotřebovali, a musel si proto pořídit nové. Tato skutečnost sice přesahuje samotnou otázku, jaké osobní ochranné pomůcky jsou používány, ale nepřímo potvrzuje jejich používání. Pomůcka která je skutečně používaná, se totiž také reálně opotřebovává, a právě v tomto směru rozhovory ukazují, že rukavice patří k nejzatěžovanějším částem ochranné výstroje.

Třetím ustáleným kódem je ochrana hlavy a očí. Na rozdíl od ochrany trupu a rukou nejde o prostředky, které by všichni respondenti nosili zcela stejně nebo trvale, přesto však jejich význam v běžné situaci nelze podceňovat. U příslušníků z rizikovějších útvarů, zejména tam, kde lze očekávat dynamický zákrok nebo kontakt s agresivní osobou,

se balistická přilba a ochranné či balistické brýle objevují pravidelně. Respondent č. 5 uvádí, že při zákrocích běžně používají balistickou přilbu i ochranné brýle a další taktické vybavení, přičemž použití závisí na vyhodnocení rizik a na charakteru prostředí. Jeho přímá formulace zní: „*Všechno závisí na vyhodnocení rizik.*” Tento výrok je pro zodpovězení výzkumné otázky důležitý, protože ukazuje, že ochrana hlavy a očí

se v běžné službě neodvíjí jen od formálních pravidel, ale i od operativního úsudku policisty.

Současně se v rozhovorech ukazuje, že ochrana očí není vnímána pouze ve vazbě na balistické ohrožení. Respondent č. 2 uvádí, že balistické brýle používá jednak při střelbě, jednak jako ochranu proti napadení tělesnými tekutinami. Doslova říká: „*Balistické brýle používám jako ochranu proti případnému poplívání, ale tak při střelbě.*”. Tato pasáž je cenná tím, že rozšiřuje interpretaci osobních ochranných pomůcek nad rámec tradičního chápání ochrany před úderem nebo šrapnely. V podmínkách běžné služby mohou být policisté ohroženi i nepředvídatelným agresivním chováním, které sice nemusí mít charakter přímého fyzického útoku zbraní. Ale přesto představuje zdravotní a bezpečnostní riziko. Ochranné brýle se tak v běžné policejní praxi uplatňují i jako prostředek ochrany proti méně nápadným, avšak reálným formám ohrožení.

Dalším kódem je ochrana dolních končetin, zejména chrániče kolen. Tyto prostředky se v rozhovorech neobjevují tak univerzálně jako vesta nebo rukavice, přesto však z výpovědí části respondentů vyplývá, že v některých typech činnosti mají zcela konkrétní význam. Respondent č. 1 zmiňuje pořádkové chrániče na kolena mezi běžně používanými prostředky a dodává, že mu reálně pomohly při použití donucovacích prostředků, doslova: „*Abych si nerozmlátil kolena*”. Podobně respondent č. 6 uvádí nákoleníky mezi běžně užívanými osobními ochrannými prostředky při výkonu služby. Ochrana dolních končetin je tedy spojena hlavně s fyzickým kontaktem, manipulací s osobou a situacemi kdy policista musí klečet, zaujímat nízkou pozici nebo se pohybovat po tvrdém povrchu.

Zároveň se však právě u chráničů kolen nejvýrazněji objevuje rozpor mezi ochrannou funkcí a praktickou použitelností. Respondent č. 2 v této souvislosti uvádí, že chrániče kolen mají tendenci sklouzávat a při jednom zákroku mu právě tato vlastnost zkomplikovala pohyb. V jiné odpovědi pak dodává, že někteří kolegové chrániče kolen nepoužívají právě kvůli jejich nekomfortu a sklouzávání. Tato zjištění sice primárně směřují k hodnocení limitů osobních ochranných pomůcek, ale současně ukazují i to, že reálně používané osobní ochranné pomůcky nejsou dány jen tím, co je přiděleno, ale i tím co je policista schopen dlouhodobě a efektivně nosit při výkonu služby. Praktická použitelnost tedy přímo ovlivňuje reálnou míru využívání konkrétní pomůcky

Pátým kódem jsou doplňkové prostředky. Sem lze zařadit zejména roušku, reflexní vestu, žlutou policejní bundu, štít, sluchátka, chrániče sluchu, kuklu a pevnou obuv. Tyto prostředky se neobjevují ve všech výpovědích stejně často, avšak právě jejich situační charakter ukazuje, jak je používání osobních ochranných pomůcek ve službě vrstvené. Respondent č. 4 například spojuje reflexní vestu a žlutou policejní bundu s řízením dopravy a přilbu s náročnějšími výjezdy. Respondent č. 5 zmiňuje štít a chrániče sluchu podle typu zákroku, respondent č. 2 zase využívá svítilny při pohybu v tmavých nebo špatně viditelných prostorech. Z těchto výpovědí je patrné, že reálně používané osobní ochranné pomůcky netvoří jen úzká skupina pomůcek spojených s přímým fyzickým ohrožením, ale širší soustava prostředků reagujících na konkrétní pracovní situaci, prostředí a očekávaný průběh služebního zásahu.

Zásadní význam má i šestý kód, tedy použití dle situace. Právě tento kód v podstatě propojuje všechny ostatní. Z rozhovorů je zřejmé, že policisté nepopisují osobní ochranné pomůcky jako něco, co by nasazovali bez rozdílu nebo bez úvahy. Naopak velmi často pracují s pojmy jako informace o zbrani, agresivní osoba, známý problémový objekt, možné infekční riziko, fyzický kontakt, střelba, řízení dopravy nebo pohyb v tmavém prostoru. Jinými slovy, použití osobních ochranných pomůcek je v běžné službě úzce navázáno na profesionální odhad situace. Tento moment je zcela zřetelný například u respondenta č. 3, která rozlišuje mezi běžnou rvačkou a výjezdem proti zbrani, u respondenta č. 1, který reaguje na informaci o možné žloutence, nebo u respondenta č. 5, který zdůrazňuje operativní informace a charakter prostředí jako hlavní spouštěče použití ochranných prostředků.

Vedle toho rozhovory naznačují i rozdíly mezi útvary a mezi jednotlivými příslušníky. U prvosledových nebo zásahově orientovaných složek se objevuje širší spektrum osobních ochranných pomůcek i jejich důslednější používání. Naopak u méně exponovaných služeb je častější selektivní použití podle konkrétního výjezdu. Respondent č. 4 upozorňuje, že přístup k osobním ochranným pomůckám je do značné míry individuální, když uvádí: „*Každý kolega to bere jinak, někdo to nosí furt, někdo to nenosí furt, někdo to nosí jenom když je potřeba.*”. Tato výpověď vhodně doplňuje hlavní zjištění kapitoly, reálně používané osobní ochranné pomůcky jsou sice do značné míry určovány typem služby, ale nemalou roli hraje také osobní bezpečnostní kultura konkrétního příslušníka, jeho zkušenost a ochota upřednostnit ochranu před pohodlím.

Na základě analyzovaných rozhovorů lze tedy výzkumnou otázku zodpovědět tak, že příslušníci Policie České republiky v běžné službě reálně využívají především ochranu trupu v podobě tělových vest, balistických vest a nosičů plátů, dále ochranu rukou, v závislosti na typu služby a zásahu ochranné či balistické brýle, přilby a chrániče kolen. Doplňkově se podle konkrétní situace objevují štíty, reflexní vesty, žluté policejní bundy, roušky, sluchátka, chrániče sluchu, kukly a pevná obuv. Nejčastějšími situacemi pro jejich použití jsou výjezdy s podezřením na zbraň, služba v prvosledové hlídce, dynamické zákroky, fyzický kontakt s osobou, osobní prohlídky, riziko infekce, pohyb v nepřehledném či tmavém prostředí a řízení dopravy. Zásadním závěrem přitom je, že běžná policejní praxe nestojí jen na formálně přiděleném vybavení, ale na průběžném vyhodnocování rizik a na tom, které ochranné pomůcky skutečně považují za funkční, potřebné a použitelné v reálném výkonu služby.

6.2 Hodnocení ochranného účinku osobních ochranných pomůcek příslušníky

Z odpovědí respondentů vyplývá, že ochranný účinek osobních ochranných pomůcek není příslušníky Policie České republiky vnímán jen jako formální vlastnost přidělené výstroje, ale jako praktická schopnost pomůcek snižovat riziko zranění, omezovat následky útoku a zvyšovat bezpečnost při služebním zákroku. Při kódování rozhovorů

se v této souvislosti ustálily zejména tyto významové okruhy:

1. celkově pozitivní hodnocení ochranného účinku,
2. ochrana vitálních částí těla,
3. ochrana před běžnými služebními riziky,
4. psychologický rozměr ochrany a pocit bezpečí,
5. limity a relativita ochranného účinku,
6. vztah mezi účinkem, mobilitou a komfortem.

Právě prostřednictvím těchto kódů lze výzkumnou otázku, jak příslušníci hodnotí ochranný účinek osobních ochranných pomůcek, zodpovědět nejen popisně, ale i analyticky.

První kód celkově pozitivní hodnocení ochranného účinku ukazuje, že základní tón výpovědí je převážně pozitivní. Respondenti ochranný účinek osobních ochranných pomůcek hodnotí jako dobrý, velmi dobrý nebo přímo zásadní. Nejvýrazněji to formuluje

respondent č. 5, který uvádí: „*Ochranný přínos je zásadní. Balistická ochrana a další vybavení výrazně zvyšuje bezpečnost při zákrocích. Samozřejmě to není stoprocentní ochrana, ale rozdíl je zásadní.*”. Podobně respondent č. 6 hodnotí ochranný účinek velmi kladně a zdůrazňuje především bezpečí a komfort, když říká: „*Zhodnotil bych to velice kladně, člověk se hlavně cítí v bezpečí, má komfort a hlavně ochranné pomůcky co používám jsou bezpečné.*”. Mírně střídmejší, ale stále pozitivní hodnocení nabízí respondent č. 1, který přínos vyjadřuje známkou: „*Na škále od jedné do deseti bych tomu dal tak osmičku, jsem spokojen s tím co mám.*”. Také respondent č. 4 uvádí, že přínos hodnotí dobře, protože vybavení má účinnost vůči zbraním a oproti minulosti zvyšuje bezpečnost služby. U respondentky č. 3 se pozitivní hodnocení zjednodušuje do praktického shrnutí: „*Ochrání mě při jakémkoliv zákroku, takže je hodnotím dobře.*”. Už z této roviny je patrné, že příslušníci ochranný účinek osobních ochranných prostředků nezpochybňují, rozdíly mezi nimi se objevují spíše v míře důrazu a v tom, které aspekty ochrany považují za nejdůležitější.

Druhý kód ochrana vitálních částí těla. Právě zde se nejzřetelněji ukazuje význam balistických vest, nosičů plátů a přileb. Respondent č. 5 výslovně označuje balistickou vestu a přilbu za nejdůležitější, protože: „*Chrání vitální část těla.*”. Podobně respondentka č. 3 uvádí, že za nejdůležitější považuje vestu, protože: „*Ochrání proti noži nebo zbrani, hlavně to tělo to chrání.*”. Respondent č. 4, sloužící v prvosledové hlídce, spojuje ochranný účinek především s neprůstřelnou vestou, helmou a brýlemi a právě těmto prostředkům přisuzuje největší význam z hlediska rizik jeho služby. Stejně tak respondent č. 2 nejvíce oceňuje nosič plátů společně s tělovou vestou, protože věří, že v případě střelby patří mezi nejdůležitější ochranné prvky výstroje. Z těchto výpovědí je zřejmé, že policisté nehodnotí osobní ochranné pomůcky abstraktně, ale velmi konkrétně podle toho, zda chrání nejohroženější partie těla při nejzávažnějších služebních rizicích. Ochranný účinek je zde vnímán především jako schopnost snížit následky útoku nožem, střelby nebo jiného závažného násilí

Na tento kód navazuje i další významná rovina, totiž že ochranný účinek je u respondentů silně spjat se služební realitou a s tím, jaké hrozby považují za nejpravděpodobnější. U příslušníků z prvosledových nebo zásahově orientovaných služeb se ochranný účinek hodnotí především přes optiku střelby, ozbrojeného útoku a dynamického zákroku. U respondentů, kteří častěji pracují s problémovými osobami, uživateli návykových látek nebo s osobami v sociálně rizikovém prostředí, se do popředí

dostává také ochrana proti poranění při osobní prohlídce, proti biologickému riziku a proti přímému tělesnému kontaktu s neznámou osobou. Hodnocení ochranného účinku je tedy úzce spojeno se strukturou rizik, kterým je konkrétní příslušník Policie České republiky vystaven. Čím více respondent předpokládá riziko střelby nebo útoku zbraní, tím výrazněji akcentuje vestu a přilbu. Čím více je vystaven kontaktu s osobami a předměty neznámého původu, tím více do popředí vstupují rukavice, ochrana očí a další bariérové prostředky.

Třetí kód zachycuje hodnocení ochranného účinku v běžných, nikoli jen extrémních služebních situacích. Právě zde je patrné, že příslušníci hodnotí osobní ochranné pomůcky jako účinné nejen proti krajním hrozbám, ale i proti menším, avšak každodenně přítomným rizikům. Velmi přínosná je v tomto směru odpověď respondenta č. 6, který uvádí, že rukavice mu reálně pomáhají prakticky při každém zákroku, protože při osobních prohlídkách osob z drogového prostředí opakovaně naráží na injekční stříkačky. Jeho formulace zní: *„často u sebe nosí injekční stříkačky... a často se stalo že jsem šáhl ne injekční stříkačku, z tohoto důvodu je bezpečnost na prvním místě a rukavice nosím skoro pokaždé.“* Ochranný účinek rukavic je zde hodnocen velmi konkrétně, nejde o obecný pocit, ale o ochranu před okamžitým poraněním a možnou nákazou. Podobně respondent č. 5 uvádí, že při dynamických zákrocích v objektech při fyzickém kontaktu s pachatelem dokážou právě rukavice a ochrana očí zabránit zranění při manipulaci s osobou nebo v nepřehledném prostoru. V těchto odpovědích se ukazuje, že policisté ochranný účinek nevztahují jen k balistice, ale i k celé řadě běžných, opakovaných a prakticky významným ohrožením.

Stejný kód zahrnuje i hodnocení účinku u chráničů kolen a ochrany očí. Respondent č. 1 sice neuvádí zásadnější zkušenost s ostatními osobními ochrannými pomůckami, ale výslovně popisuje, že mu pomohly chrániče na kolena při použití donucovacích prostředků, jeho slovy: *„Abych si nerozmlátil kolena“*. Tato odpověď je důležitá, protože ukazuje, že ochranný účinek nemusí spočívat jen v ochraně života, ale také v prevenci běžnějších služebních poranění, která mohou policistu limitovat nebo poškodit při zákroku. U respondenta č. 2 zase ochranný význam balistických brýlí nespočívá pouze ve střelbě, ale i v ochraně proti poplívání. Ochranný účinek je zde tedy vnímán širěji, jako schopnost zamezit nejen těžkému zranění, ale i zdravotním komplikacím, vznikajícím při kontaktu s agresivní osobou. Právě tato méně nápadná rovina výpovědí je pro odpověď ba výzkumnou otázku podstatná, protože ukazuje

že příslušníci Policie České republiky vnímají osobní ochranné pomůcky jako funkční i tam, kde nejde o dramatické, ale o velmi reálné a opakující se hrozby.

Čtvrtý kód se týká psychologického rozměru ochranného účinku. V rozhovorech se opakovaně objevuje, že příslušníci nehodnotí osobní ochranné pomůcky jen podle toho, zda “fyzicky zastaví střelu” nebo ochrání před úderem, ale i podle toho, zda v nich cítí větší bezpečí a jistotu při službě. Nejvýrazněji to zaznívá u respondenta č. 6, který vedle bezpečnosti výslovně zmiňuje komfort a pocit bezpečí jako podstatnou součást ochranného přínosu. Ve druhé části rozhovoru navíc dodává, že většina jeho kolegů používá ochranné pomůcky často právě pro komfort a pocit bezpečí. Psychologický účinek zde nelze bagatelizovat, protože ve službě, kde policista často jedná pod tlakem, v nejistotě a v bezprostředním kontaktu s nebezpečím, může právě důvěra v ochranné vybavení posilovat rozhodnost a stabilitu při zákroku. Podobně respondent č. 2 uvádí, že ochranné pomůcky nosí především kvůli ochraně vlastního zdraví a bezpečnosti při výkonu služby. Ochranný účinek je tedy vnímán i jako subjektivní bezpečnostní opora, která pomáhá příslušníkovi Policie České republiky vykonávat službu s menší mírou obavy a s větší kontrolou nad situací.

Zároveň je třeba zdůraznit, že hodnocení ochranného účinku není v rozhovorech bezvýhradné. Kód číslo 5 ukazuje, že příslušníci si velmi dobře uvědomují relativitu ochrany a skutečnost, že osobní ochranné pomůcky nepředstavují absolutní záruku bezpečí. Nejlépe to opět vyjadřuje respondent č. 5, který sice označuje ochranný přínos za zásadní, ale současně dodává že: „*To není stoprocentní ochrana*”. Tato formulace je mimořádně důležitá protože ukazuje realistické a profesně zralé hodnocení. Policisté osobní ochranné pomůcky nepřeceňují a nevnímají je jako náhradu taktického úsudku, ale jako významné snížení rizika. Ochranný účinek je tedy hodnocen vysoce, nikoli však absolutisticky. Respondenti zároveň rozlišují mezi “selháním” a “limitem”. U některých odpovědích se výslovně ukazuje, že problém nespočívá v tom, že by pomůcka nefungovala, ale v tom, že má své meze, které je nutné vzít v úvahu při praktickém použití.

Právě limity osobních ochranných pomůcek tvoří významnou část tohoto kódu. Respondent č. 5 uvádí, že přilba nebo vesta mohou omezovat pohyb nebo zorné pole a že balistická vesta s pláty je poměrně těžká, takže člověk v ní není tak obratný a rychlý. Podobně respondent č. 2 hodnotí nosič plátů a tělovou vestu jako kvalitní a funkční, ale současně poukazuje na problém s chrániči kolen, které mají při pohybu tendenci

sklouzávat dolů a při jednom zákroku mu znepríjemnily pohyb po kolenou. Respondent č. 1 zase popisuje limit přidělených rukavic, které se mu při střelbách a natahování zbraně rychle opotřebovaly, takže si musel pořídit nové. Z těchto výpovědí jasně vyplývá, že ochranný účinek příslušníci Policie České republiky neposuzují izolovaně od kvality, ergonomie a životnosti konkrétní pomůcky. Pomůcka může být teoreticky ochranná, ale pokud sklouzává, omezuje výhled nebo se rychle opotřebuje, její reálný ochranný účinek je v očích uživatele oslabován.

Kód šest pak spojuje ochranný účinek s otázkou mobility a komfortu. Ve výpovědích respondentů je pozoruhodně silná shoda v tom, že ochrana má mít přednost, ale nemůže být odtržena od možnosti rychlého pochybu a efektivního zákroku. Respondent č. 5 to vyjadřuje velmi přesně, když uvádí, že po ochraně je pro něj nejdůležitější mobilita, protože při zásahu je potřeba rychlost a pohyb, zatímco cena má být až posledním kritériem. Podobně respondent č. 2 říká, že na prvním místě by měla být ochrana, na druhém mobilita, poté komfort a nakonec až cena. Stejnou logiku potvrzuje i respondent č. 1 která priority řadí jako ochrana, mobilita, komfort a cena, respondent č. 4, který uvádí, že ochrana má přednost, ale důležitá je i mobilita a s ní související komfort, i respondentka č. 3, která staví na první místo ochranu a na další místo mobilitu a komfort. Z pohledu hodnocení ochranného účinku je toto zjištění zásadní, pomůcka je příslušníky Policie České republiky považována za skutečně účinnou tehdy, pokud chrání, ale současně neomezuje policistu natolik, že by tím oslabovala jeho akce schopnost.

V této souvislosti je významné i to, že část respondentů navrhuje změny, které nesměřují k větší ochraně, ale ke kvalitnějšímu, lehčímu a lépe padnoucímu vybavení. Respondenti upozorňují na potřebu častější obnovy, lepší ergonomie, nižší hmotnosti a individuálnímu přidělení výstroje. Respondent č. 5 by například změnil hmotnost vesty a helmy při zachování stejné úrovně ochrany, protože při delších zákrocích ke každému kilogramu znát. Respondent č. 2 by změnil systém obměny osobních ochranných pomůcek tak, aby nebyly používány až do konce záruky, i když už nemusí plně splňovat požadované ochranné vlastnosti. Respondentka č. 3 zase zdůrazňuje význam toho, aby měl každý svou vestu, která mu lépe sedí a je více “na míru”. I tyto odpovědi potvrzují, že ochranný účinek je příslušníky vnímán velmi prakticky, účinná není jen ta pomůcka, která má deklarovanou ochrannou vlastnost, ale ta, která je zároveň kvalitní, dostupná, dobře sedí a je dlouhodobě použitelná v reálné službě.

Zajímavým zjištěním je také skutečnost, že ne všichni respondenti mají osobní zkušenosti s momentem, kdy by jim osobní ochranné pomůcky pomohly nebo zachránily zdraví v dramatickém smyslu. Někteří výslovně uvádějí, že takovou situaci nezažili, případně že doufají, že ji ani nezažijí. To se týká například respondentky č. 3, respondenta č. 4 nebo respondenta č. 2, kdy v tomto smyslu odpověděli všichni na otázku číslo 5.: “Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?”. Tato skutečnost ale jejich pozitivní hodnocení ochranného účinku neoslabuje, naopak ukazuje, že policisté nevztahují ochranný účinek jen k “prokázané záchraně”, ale i k preventivní funkci. Osobní ochranné pomůcky jsou vnímány jako prostředek, který má být připraven dříve, než dojde k nejhorší variantě. I absence přímé dramatické zkušenosti proto nevede ke zpochybnění jejich významu. Ochranný účinek je zde hodnocen jako přepokládaný, rozumně očekávaný a logicky odůvodněný, i když nebyl vždy ověřen krajní situací.

Poslední důležitý motiv souvisí s tím, že hodnocení ochranného účinku je formováno i osobní zkušeností a profesní zralostí. Respondent č. 5 uvádí, že s praxí člověk více přemýšlí nad rizikem a používá osobní ochranné pomůcky důsledněji, přičemž zároveň vnímá, že se vybavení zlepšuje a je více ergonomické než dříve. Respondent č. 2 říká, že jeho používání osobních ochranných pomůcek se změnilo právě na základě negativních zkušeností ze služby, kdy nastaly situace, v nichž by jejich použití bylo údajně přínosné. Z toho lze dovodit, že hodnocení ochranného účinku není statické, s rostoucí zkušeností příslušníci Policie České republiky často lépe rozumí tomu, co mu konkrétní pomůcka skutečně dává, kde jsou její limity a proč je důležité ji nepodceňovat. Ochranný účinek je tedy v očích příslušníků hodnocen nejen podle technických vlastností pomůcek, ale i podle toho, jak se tyto vlastnosti osvědčují v průběhu služby a jakou zkušenost s nimi příslušníci získali.

Na základě provedeného kódování lze výzkumnou otázku zodpovědět tak, že příslušníci Policie České republiky hodnotí ochranný účinek osobních ochranných pomůcek převážně kladně a často velmi výrazně. Osobní ochranné pomůcky jsou podle nich schopny reálně zvyšovat bezpečnost při zákroku, chránit vitální části těla, snižovat riziko poranění při fyzickém kontaktu, osobní prohlídce i pohybu v rizikovém prostředí a v neposlední řadě zvyšovat i subjektivní pocit bezpečí. Zároveň však respondenti zdůrazňují, že nejde o ochranu absolutní. Ochranný účinek je podmíněn kvalitou, ergonomií, správným použitím a přiměřenou rovnováhou mezi úrovní ochrany

a zachování mobility. Policisté tedy osobní ochranné pomůcky nevnímají jako samo spásné řešení, ale jako zásadní a prakticky významný nástroj, který může výrazně snížit riziko újmy, pokud je kvalitní funkční a používán s ohledem na konkrétní situaci.

6.3 Bariéry vedoucí k nevyužívání osobních ochranných pomůcek

Z odpovědí respondentů vyplývá, že bariéry vedoucí k nevyužívání osobních ochranných pomůcek v praxi nejsou jednorozměrné a nelze je zúžit pouze na nedostatek vybavení nebo na individuální neochotu policistů. Naopak se ukazuje, že mezi důvody, proč nejsou osobní ochranné pomůcky vždy používány v plném rozsahu vstupují faktory jak osobní, tak faktory organizační, technické i ekonomické. V rámci kódování se v této souvislosti opakovaně ustálily tyto kódy:

1. osobní přístup,
2. konflikt ochrany s ostatními vlastnostmi,
3. technické a funkční limity,
4. rozdíly mezi útvary a individuální dostupností,
5. logistické problémy,
6. ekonomická spoluúčast,
7. faktory vedoucí k důslednému používání.

Právě souhra těchto kódů ukazuje že výzkumná otázka “Jaké bariéry vedou k (ne)využívání OOP v praxi?“, nemá jednu jednoduchou odpověď, ale spíše soubor navzájem propojených příčin. Zároveň je důležité dodat, že část respondentů výslovně uvádí, že jim osobně v používání osobních ochranných pomůcek nic nebrání, i to je však podstatné zjištění, protože naznačuje, že bariéry nejsou rozloženy rovnoměrně a že se výrazně liší podle typu služby, zkušenosti i osobního přístupu jednotlivce.

Prvním a velmi výrazným kódem je osobní přístup. Právě tento motiv se v rozhovorech objevuje opakovaně a v různých podobách. Respondent č. 4 shrnuje tuto bariéru velmi stručně, ale výstižně: „*Jenom lidi, osobní přístup jednotlivců.*“. V jeho odpovědi je zřetelné přesvědčení, že hlavní problém nespočívá vždy v systému, ale v tom, jak k ochranným pomůckám přistupuje konkrétní policista. Stejně důležitou výpověď nabízí respondent č. 1, podle něhož někteří kolegové ochranné pomůcky v určitých situacích podceňují a tím ohrožují vlastní bezpečí. Důvod přitom spatřuje v tom, že se pro ně služba stala rutinou a mají pocit, že „tohle nepotřebují“. Podobnou zkušenost zmiňuje respondent č. 2, který uvádí, že řada starších kolegů některé ochranné

pomůcky nenosí proto, že je považují za zbytečné nebo nekomfortní. Z těchto výpovědí je patrné, že významnou bariérou nevyužívání osobních ochranných prostředků je subjektivní vyhodnocení rizika. Pokud příslušník Policie České republiky dlouhodobě neprožije negativní zkušenosti, může začít některé pomůcky vnímat jako zbytečné, přehnané nebo obtěžující, a právě tehdy dochází k jejich omezenému používání.

Tento motiv je důležitý i proto, že ukazuje rozdíl mezi formální povinností a skutečnou kulturou bezpečnosti. Z rozhovorů vyplývá, že přidělení ochranného prostředku samo o sobě ještě nezaručuje jeho důsledné užívání. Pokud je služební prostředí dlouhodobě relativně klidné, pokud policista sám nezažil nebezpečný moment nebo pokud si osvojil rutinní chování, může ochranné pomůcky záměrně redukovat jen na minimum, které sám považuje za dostačující. V tomto směru je výpověď respondenta č. 1 velmi podstatná, protože nepopisuje problém jako nedostatek pomůcek, ale jako psychologický a profesní posun, někteří příslušníci si po čase zvyknou a riziko přestanou vnímat s takovou intenzitou. Bariéra nevyužívání osobní ochranných pomůcek tak nevzniká jen mimo policistu, ale i uvnitř jeho profesního rozhodování. Současně je však třeba zdůraznit, že část respondentů tento přístup odmítá a sama uvádí, že osobní ochranné pomůcky používá důsledně právě proto, že nechce podobné podcenění připustit. Výzkum tak ukazuje, že osobní přístup může působit oběma směry, jako bariéra, ale také jako ochranný faktor.

Druhým silným kódem je konflikt ochrany s ostatními vlastnostmi. Právě tento rozpor se v odpovědích respondentů opakuje velmi často a lze jej považovat za jednu z nejvýznamnějších praktických bariér. Respondent č.5 výslovně uvádí, že nejčastěji používání osobních ochranných pomůcek brání: *„Komfort a mobilita. Některé pomůcky jsou těžší nebo omezují pohyb. Další faktor je rychlost zákroku. Někdy není prostor všechno řešit ideálně.“*. Tato výpověď velmi přesně vystihuje napětí, které je v policejní službě přítomné. Ochranná pomůcka má policistu chránit, ale současně jej nesmí natolik zpomalit, omezit nebo zatížit, že by tím ohrozila samotný zákrok. Podobně tentýž respondent v jiné části rozhovoru popisuje, že přilba nebo vesta mohou omezovat pohyb i zorné pole a že při dlouhém nasazení nebo velké fyzické zátěži je tento limit znatelný. Vesta s pláty je podle něj poměrně těžká a člověk v ní není tak obratný ani rychlý. Z toho je patrné že bariéra nevyužívání osobních ochranných pomůcek nemusí spočívat v tom, že policista pomůckám nevěří, ale v tom, že musí při zásahu neustále vyvažovat ochranu a akceschopnost.

Právě konflikt mezi ochranou a pohybem navíc nevystupuje jen jako individuální pocit, ale jako strukturální problém policejní činnosti. Policisté opakovaně řadí ochranu na první místo a hned za ní kladou mobilitu, případně komfort. Všichni respondenti se v tomto ohledu shodují, že pomůcka má chránit a však současně musí umožňovat pohyb, rychlost zásahu a rozumnou míru pohodlí. Tato shoda je sama o sobě významným zjištěním. Naznačuje totiž, že nevyužívání některých osobních ochranných pomůcek není často projevem lhostejnosti, ale reakcí na to, že konkrétní pomůcka je vnímána jako příliš těžká, příliš omezující nebo nepraktická pro daný typ služby nebo zákroku. Pokud policista vyhodnotí, že by mu určitý prostředek bránil v rychlé reakci, může jej v některých situacích záměrně nevyužít, přestože chápe jeho ochranný význam. Bariéra je zde tedy funkční, nikoli hodnotová.

S tím úzce souvisí kód 3, tedy technické a funkční limity. V rozhovorech se objevuje, že některé osobní ochranné pomůcky by příslušníci Policie České republiky používali důsledněji, pokud by byli lehčí, více ergonomické, kvalitnější nebo lépe seděly. Respondent č. 2 uvádí, že někteří kolegové nenosí chrániče kolen právě kvůli jejich sklouzávání a celkové nepohodlnosti. Tento problém přitom není hypotetický, respondent sám popsal, že zažil situaci, kdy mu při zákroku chrániče při pohybu sklouzly dolů a manipulace po kolenou byla nepříjemná a méně komfortní. Podobně respondent č. 1 kritizuje rukavice, které dostal, protože se při střelbách a natahování zbraně rychle opotřebovaly a udělaly se v nich díry, takže si musel pořídit nové. U respondenta č. 5 se zase objevuje požadavek snížit hmotnost vesty a helmy při zachování stejné úrovně ochrany, protože při dlouhém zákroku je každý kilogram znát. Ze všech těchto výpovědí vyplývá, že technická nedokonalost nebo nedostatečná ergonomie může být přímou bariérou v používání. Policista zpravidla neodmítá princip ochrany, ale konkrétní podobu pomůcky, která se v praxi ukazuje jako málo komfortní nebo funkčně problematická.

Význam této bariéry je třeba chápat i v širším kontextu. Pokud ochranná pomůcka při běžném nasazení sklouzává, omezuje výhled, je příliš těžká nebo má nízkou životnost, policista postupně získává zkušenost, že její používání je spojeno s komplikacemi. To může vést k selektivnímu rozhodování, kdy ji použije jen v situacích, které považuje za skutečně vysoce rizikové, ale v běžnějších zákrocích ji vynechá, což může vážně ohrozit jeho život a zdraví. Takový mechanismus je z výpovědí dobře patrný především u pomůcek, které nejsou absolutním každodenním standardem, například u chráničů

kolen nebo některých doplňkových částí výstroje jako je například helma nebo brýle. Technické limity tedy nevedou vždy k úplnému odmítnutí osobních ochranných pomůcek, ale často k jejich zúženému, nepravidelnému nebo situačnímu používání. I to je však z hlediska výzkumné otázky podstatná forma bariéry.

Další významnou oblast představuje kód 4, tedy rozdíly mezi útvary a individuální dostupnost. Respondenti opakovaně uvádějí, že přístup k osobním ochranným pomůckám není napříč útvary stejný. Respondent č. 4 to popisuje slovy: „*Každý kolega to bere jinak, někdo to nosí furt, někdo to nenosí furt, někdo to nosí jenom když je potřeba.*“. Současně dodává, že jsou útvary, které nejsou vybaveny stejně jako prvosledové hlídky nebo zásahové jednotky, a proto také nevyužívají ochranné prostředky ve stejné míře. Tato odpověď ukazuje, že bariéra nemusí být jen v ochotě jednotlivce, ale i ve služebním kontextu. Tam, kde je vybavení lepší, individuální a standardizované, bývá i jeho využívání častější. Tam, kde je výstroj sdílená, méně specializovaná nebo méně dostupná, může být její používání omezenější. Významný je v tomto směru i vývoj popsáný respondentem č. 4, který uvádí, že dříve měli pouze univerzální neprůstřelné vesty vozící se v kufříku auta a teprve později získali každý vlastní osobní ochranné prostředky. Už tato zkušenost sama naznačuje, že individuálně přidělené vybavení snižuje bariéry jeho používání.

Na tuto rovinu navazuje i respondentka č. 3, která zdůrazňuje, že dříve si balistické vesty půjčovali, zatímco nyní už má každý svou. Sama uvádí, že mít vlastní vestu je důležité z hygienických důvodů a současně i proto, aby pomůcka lépe seděla. V další odpovědi pak doplňuje, že by mělo být samozřejmostí, aby byl policista po nástupu ihned vybaven, což podle ní na některých útvarech stále není. Z těchto pasáží je zřejmé, že bariérou využívání osobních ochranných pomůcek může být i nedostatečně individualizované a nedostatečně dostupné vybavení. Pokud pomůcka není přidělena konkrétnímu policistovi, musí se sdílet nebo není ihned k dispozici, její používání je v praxi méně přirozené a méně důsledné. V takovém případě nejde jen o otázku komfortu, ale i hygieny, rychlosti dostupnosti a celkové provozní použitelnosti.

Pátým kódem jsou logistické problémy. U části respondentů se objevuje názor, že bariéra nevyužívání nespočívá ani tak v absenci pomůcky jako takové, ale v její kvalitě v čase, ve způsobu obměny a v tom, zda je pravidelně nahrazována novějšími kusy. Respondent č. 2 výslovně uvádí, že by změnil systém obměny ochranných pomůcek tak,

aby nebyly používány až do konce stanovené záruky, i když už v praxi nemusí plně splňovat požadované ochranné vlastnosti. V jiné odpovědi navrhuje více obnov dle potřeby. Toto zjištění je důležité, protože ukazuje méně viditelnou, ale systémově významnou bariéru. I pomůcka, která je formálně stále vedena jako použitelná, může být uživatelem vnímána jako zastaralá, méně spolehlivá nebo méně komfortní, a tím pádem méně atraktivní pro důsledné používání. Podobně respondent č. 5 volá po pravidelném testování nových technologií a modernizaci vybavení podle reálných zkušeností ze zásahů. I zde je patrné, že pokud obnova a modernizace neprobíhají dostatečně pružně, může to nepřímo posilovat bariéry využívání osobních ochranných pomůcek v praxi.

Samostatnou a velmi zajímavou kategorií je kód 6, což je ekonomická spoluúčast. Tento motiv se sice neobjevuje u všech respondentů, ale tam kde zaznívá je velmi silný. Respondent č. 6 uvádí, že pokud chce být člověk skutečně v bezpečí a v komfortu „*musí zainvestovat*“ do ochranných pomůcek za vyšší cenu. V závěru rozhovoru pak ještě dodává, že Policie České republiky policistu pořádně nevybaví a policista tak musí do ochranných pomůcek investovat vlastní, nemalé peníze. Tato výpověď naznačuje, že bariéra využívání osobních ochranných prostředků může mít i finanční rozměr. Pokud služebně přidělené vybavení neodpovídá požadavkům na kvalitu, komfort nebo důvěru uživatele a zlepšení je možné jen za cenu soukromé investice, vzniká nerovnost mezi těmi, kdo si mohou lepší vybavení pořídit, a těmi kdo nikoli. Finanční bariéra zde tedy nespočívá jen v ceně samotné pomůcky, ale i v přesunu odpovědnosti z organizace na jednotlivce.

Vedle bariér je však nutné zahrnout také kód sedm, tedy faktory vedoucí k důslednému používání. Právě proto, že výzkumná otázka pracuje s formulací „(ne)využívání“, je důležité ukázat i opačnou stranu problému. Několik respondentů totiž výslovně uvádí, že jim osobně v používání osobních ochranných pomůcek nic nebrání. Respondent č. 1 konstatuje: „*Mně osobně zatím nic nebrání k tomu používat prostředky tak jak by se mělo.*“. Podobně respondent č. 6 odpovídá na otázku, co nejčastěji brání používání osobních ochranných pomůcek, stručně: „*Asi nic, jde o to, jak každý policista přistoupí k použití ochranných pomůcek.*“. U respondenta č. 4 se pak objevuje názor, že jej k častějšímu používání nic zvláštního motivovat nemusí, protože je používá tak, jak potřebuje. Tyto odpovědi jsou důležité, protože ukazují, že bariéry nejsou nevyhnutelné. Pokud policista vnímá riziko, má k dispozici použitelnou výstroj a přijal ochranné pomůcky jako standard služby, nepředstavují pro něj zásadní problém.

Z hlediska interpretace výsledků to znamená, že nevyužívání osobních ochranných pomůcek není přirozený stav, ale spíše výsledek konkrétních překážek nebo profesních postojů.

Zároveň respondenti poměrně pojmenovali, co by vedlo k ještě důslednějšímu využívání osobních ochranných pomůcek, i když ne vždy napřímo v přiřazené otázce. Respondent č. 5 uvádí, že rozhodující by bylo: *„Hlavně kvalitní a komfortní vybavení. Pokud je lehké, ergonomické a dobře sedí, člověk ho používá automaticky bez přemýšlení.“*. Tato formulace velmi dobře shrnuje praktické jádro celé problematiky. Nevyužívání osobních ochranných prostředků není často výrazem odmítní ochrany jako takové, ale reakcí na to, že konkrétní pomůcka neodpovídá nárokům služby. Pokud by byla lehčí, více ergonomická a lépe padla, stala by se její přítomnost přirozenou součástí zákroku. Stejným směrem míří o návrhy na vlastní, individuálně přidělené vesty, častější obměnu, lepší kvalitu rukavic nebo zapojení zkušeností policistů z výkonu služby do výběru vybavení. Faktory podporující používání osobních ochranných pomůcek tak současně odhalují i bariéry jejich nevyužívání, cokoliv pomůcku činí méně pohodlnou, méně dostupnou, méně kvalitní nebo méně důvěryhodnou, může snížit její faktické použití v praxi.

Významným, i když méně frekventovaným motivem je rovněž výcvik čas a výcvik. Respondent č. 4 sice uvádí, že návrh v žádné oblasti nemá, ale zároveň dodává, že jejich útvar limituje čas. Respondent č. 6 by zase změnil četnost výcviků, které považuje za nedostatečné a navrhoval by jejich pravidelnější konání. Tyto odpovědi nepředstavují hlavní bariéru nevyužívání osobních ochranných pomůcek, ale doplňují celkový obraz. Pokud je málo času na výcvik, na osvojení práce s výstrojí nebo na upevnění návyků bezpečného používání, může to nepřímou přispívat k tomu, že policista některé pomůcky neintegruje do své služby tak důsledně, jak by bylo žádoucí. U složitějších nebo méně komfortních osobních ochranných pomůcek je přitom právě výcvik důležitý pro to, aby si uživatel osvojil efektivní používání a nevnímal pomůcku jako zátěž navíc.

Na základě provedeného kódování lze tedy výzkumnou otázku zodpovědět tak, že k nevyužívání osobních ochranných pomůcek v praxi vedou především bariéry osobního přístupu a podceňování rizika, dále konflikt mezi ochranou a mobilitou, technické a ergonomické nedostatky některých pomůcek, rozdílná úroveň vybavení mezi

útvary, nedostatečně individualizované či hůře dostupné vybavení, problémy s obměnou a v některých případech i finanční nutnost pořizovat kvalitnější výstroj z vlastních prostředků. Současně však výzkum ukazuje, že tam, kde policista vnímá riziko, má funkční výstroj a přijímá používání osobních ochranných pomůcek jako standard bezpečné služby, nemusí být přítomná žádná výrazná bariéra. Jinými slovy, (ne)využívání osobních ochranných pomůcek v policejní praxi není dáno jednou příčinou, ale průnikem osobních, technických, organizačních a ekonomických faktorů. Nejvýrazněji se přitom ukazuje, že policisté ochranné pomůcky neodmítají kvůli jejich principu, ale nejčastěji tehdy, když je vnímají jako nekomfortní, omezující, nedostatečně kvalitní nebo když jejich používání oslabuje rutina a individuální podcenění rizika.

6.4 Změny a doporučení navrhovaná příslušníky v oblasti osobních ochranných pomůcek

Z rozhovorů s příslušníky Policie České republiky vyplývá, že navrhované změny v oblasti osobních ochranných pomůcek směřují především ke zvýšení jejich praktické použitelnosti, kvality, dostupnosti a návaznosti na reálné potřeby výkonu služby. Respondenti přitom neuvažují o zlepšení osobních ochranných pomůcek abstraktně, ale velmi konkrétně, z hlediska každodenní zkušenosti s jejich nošením, používáním při zákroku i s limity, které se v praxi objevují. Při kódování rozhovorů se v této oblasti ustálily zejména tyto kódy:

1. individualizace přidělení vybavení,
2. uživatelské vlastnosti,
3. kvalita a životnost,
4. logistika ,
5. výcvik,
6. finance a systémové zajištění,
7. stabilizované oblasti.

Právě souhrn těchto kódů umožňuje odpovědět na výzkumnou otázku, jaké změny a doporučení příslušníci navrhují pro zlepšení osobních ochranných pomůcek.

Prvním okruhem doporučení je individualizace vybavení a na to aby měl každý policista své vlastní ochranné pomůcky. Tento motiv se objevuje zvláště tam, kde respondenti reflektují vývoj v čase a srovnávají dřívější stav se současností. Respondent č. 4 popisuje, že na začátku žádné ochranné pomůcky neměli a později

se používaly univerzální neprůstřelné vesty, které vozily v kufru auta a byly společné pro více osob. Teprve následně dostal vlastní neprůstřelnou vestu, kterou používá trvale a změnu hodnotí jako posun k lepšímu. Ve vztahu k možné změně přitom uvádí: „*Celou dobu jsme chtěli, aby každý měl vlastní ochranné pomůcky, což už teď máme, takže asi nic.*”. Tato formulace je důležitá, protože ukazuje, že jedním z klíčových kroků ke zlepšení osobních ochranných pomůcek je právě přechod od sdíleného, univerzálního vybavení k výstroji individuálně přidělené konkrétnímu policistovi. Podobně respondentka č. 3 uvádí, že by v zásadě nic neměnila, akorát aby měl každý svou vestu a dále vysvětluje, že dříve si vesty půjčovali, zatímco vlastní vesta je výhodnější z hygienického hlediska, ale i pro to, že by mohla více sedět uživateli a být více na míru. Z těchto výpovědí je patrné, že individualizace není jen otázkou pohodlí, ale i hygieny, rychlé dostupnosti a větší důvěry ve vybavení které má uživatel trvale u sebe.

Význam osobního přidělení vybavení je třeba chápat i v širším kontextu policejní praxe. Vlastní vesta nebo jiná osobní ochranná pomůcka znamená, že policista nemusí řešit, zda je prostředek právě dostupný, v jakém je stavu, zda odpovídá jeho postavě a zda jej lze okamžitě použít. Z rozhovorů vyplývá, že právě tento zdánlivě provozní detail má zásadní vliv na to, zda se osobní ochranné pomůcky stávají přirozenou součástí služby. Pokud je výstroj individuální a dobře padnoucí, klesá psychologická i praktická bariéra jejího používání. Doporučení respondentů proto směřuje nejen k tomu, aby pomůcky existovaly, ale aby byly přidělovány osobně, dlouhodobě a s ohledem na konkrétního uživatele. Tato linie je důležitá i proto, že se opakuje jak u respondentů z exponovanějších útvarů, tak u těch, kteří popisují běžnou dozorčí službu.

Druhým silným okruhem jsou uživatelské vlastnosti, tím je myšlena ergonomie, hmotnost a komfort ochranných pomůcek. Právě zde se nejvýrazněji projevuje snaha respondentů o to, aby zlepšení osobních ochranných pomůcek neznamenal jen více ochrany, ale zároveň lepší využitelnost v reálném zákroku. Nejvýrazněji tento požadavek vyslovuje respondent č. 5, který na otázku, co by změnil, odpovídá: „*Snížit hmotnost při zachování stejné úrovně ochrany jak v balistické vestě, tak v helmě. Při dlouhých zákrocích nebo výcviku je každý kilogram znát.*”. Současně tentýž respondent uvádí, že k častějšímu a důslednějšímu používání osobních ochranných pomůcek by vedlo především to, kdyby bylo vybavení lehké, ergonomické a dobře sedělo. Z této výpovědi je zřejmé, že lehkost, ergonomie a komfort nejsou v očích příslušníků Policie České

republiky druhořadé vlastnosti, ale přímo faktory rozhodující o faktickém využívání pomůcek v praxi.

Tento požadavek na ergonomii navíc není izolovaný. Již v jiných odpovědích respondent č. 5 upozorňuje, že některé pomůcky jsou těžší, omezují pohyb nebo zorné pole a při delším nasazení nebo vysoké fyzické zátěži je tento limit zřetelný. Návrh na zlepšení proto logicky nesměřuje k navýšení ochrany za každou cenu, ale k lepšímu vyvážení ochranného účinku s mobilitou. Nepřímo stejnou logiku potvrzují i ostatní respondenti, kteří při řazení priorit opakovaně kladou ochranu na první místo, ale bezprostředně za ní uvádějí mobilitu a následně komfort. Doporučení ke zlepšení osobních ochranných pomůcek tak v sobě zahrnují velmi praktickou představu, ochranná pomůcka má být dostatečně účinná, ale současně nesmí policistu zatěžovat natolik, že mu klesne jeho akce akceschopnost. Z tohoto pohledu je tedy lepší osobní ochranná pomůcka především taková, která chrání a přitom umožňuje rychlý a přirozený pohyb.

Třetím kódem je kvalita a životnost. Zde se doporučení respondentů soustředí spíše na jednotlivé prvky výstroje než na systém jako celek. Nejvýraznější je v tomto směru výpověď respondenta č. 1, který opakovaně kritizuje kvalitu rukavic. Na otázku, co by změnil, odpovídá: „*Nejspíše bych změnil ty rukavice. Přijdou mi nekvalitní, vlastně za velmi krátkou dobu v nich mám díru.*“. Následně dodává, že právě rukavice jsou jedinou oblastí, v níž by navrhoval změnu, zatímco dostupnost, pravidla i výcvik hodnotí v zásadě jako vyhovující. Tato výpověď je důležitá tím, že ukazuje, jak policisté formulují doporučení velmi adresně. Nepožadují nutně přebudování celého systému, ale tam, kde mají konkrétní negativní zkušenost, pojmenovávají přesný problém. V případě rukavic je jím nízká odolnost a krátká životnost při běžném používání.

Na stejném principu stojí i výpovědi dalších respondentů k jiným částem výstroje. Respondent č. 2 sice hodnotí nosič plátů společně s tělovou vestou jako kvalitní a funkční a ochranné rukavice jako dobré, současně však upozorňuje na nevhodnost chráničů kolen, které mají tendenci při pohybu sklouzávat dolů. Respondent tedy upozorňuje především na praktické nedostatky některých ochranných pomůcek, zejména chráničů kolen. Jeho doporučení však nesměřuje k obecně formulovanému požadavku na kvalitnější výstroj, ale konkrétně ke změně systému obnovy, a to tak, aby docházelo k častější výměně ochranných pomůcek za novější kusy a k větší obnově podle skutečné potřeby. Z výpovědí tak vyplývá, že příslušníci nepožadují jen větší množství ochranných prostředků, ale především vyšší kvalitu těch které používají nejčastěji a které jsou reálně

zatěžovány při službě. Jinými slovy, doporučení nesměřují k abstraktnímu “dovybavení”, ale k tomu, aby byly konkrétní pomůcky odolnější, stabilnější, provozně spolehlivější a byla zde možnost častější obnovy.

Velmi silným okruhem je logistika. Právě zde se nejvýrazněji ukazuje systémové doporučení, které přesahuje jednotlivé kusy výstroje. Respondent č. 2 v této oblasti formuluje své stanovisko velmi jasně: *„Změnil bych především systém obměny ochranných pomůcek za novější kusy, a to častěji než doposud, aby nebyl jednotlivé věci používány pouze do konce stanovené záruky, i když už v praxi nemusí plně splňovat požadované ochranné vlastnosti.”*. Stejný respondent v další otázce doplňuje že by navrhoval: *„více obnov dle potřeby”*. Tato doporučení jsou pro praktickou část práce mimořádně významná, protože poukazují na rozdíl mezi formálním a administrativním cyklem výstroje a její skutečnou použitelností v terénu. Z pohledu respondenta není dostatečné, aby byly pomůcky měněny až podle kalendáře nebo pouze podle formální záruky. Důležitější je, zda ještě skutečně odpovídá požadavkům reálné služby.

Doporučení k obnově přitom souvisejí i s důvěrou policistů v přidělené vybavení. Pokud uživatel vnímá, že je pomůcka zastaralá, opotřebovaná nebo technologicky překonaná, může se snižovat jeho ochota ji používat důsledně a také jeho důvěra v její ochranný přínos. Návrhy respondentů proto směřují k pružnější logistice, k obnově podle skutečné potřeby a k tomu, aby systém více reagoval na opotřebení a zkušenosti z výkonu služby. Podobným směrem uvažuje i respondent č. 5, který mezi navrhovanými změnami uvádí modernizaci vybavení, pravidelné testování nových technologií a větší využití zkušeností policistů z praxe při výběru ochranných prostředků.

Pátým kódem je výcvik. V této oblasti se odpovědi respondentů částečně rozcházejí, což je samo o sobě důležitým zjištěním. Někteří respondenti hodnotí výcvik jako dostačující nebo v této oblasti změnu nenavrhují. To platí například u respondenta č. 1, který uvádí, že výcvik je podle něj v pořádku a pro respondenta č. 4, který konstatuje, že vybavení i výcvik se zlepšují a že návrh v žádné oblasti nemá, přičemž jejich útvary limituje zejména čas. Oproti tomu respondent č. 6 navrhuje změnu právě v četnosti výcviků. Uvádí: *„Změnil bych pouze výcviky, protože výcviky máme 2x do roka, což je na současnou dobu hodně málo, takže bych u výcviků změnil to, aby byly minimálně 1x za měsíc.”*. Tato výpověď je významná tím, že rozšiřuje záběr kapitoly i mimo samotné fyzické pomůcky. Lepší osobní ochranné pomůcky totiž podle tohoto neznamenají jen

lepší materiál, ale i častější a praktičtější výcvik, díky němuž si policista osvojí jejich efektivní používání a propojí výstroj s konkrétní taktikou služebního zákroku.

Výcvik se v tomto smyslu ukazuje jako důležitý podpůrný prvek celého systému ochranných pomůcek. Pomůcka sama o sobě nemusí být využita naplno, pokud policista není dostatečně zvyklý s ní pracovat, pohybovat se v ní a využívat ji v souladu s povahou konkrétního zásahu. Návrh na častější výcviky proto nepůsobí jako oddělené téma, ale jako součást širšího doporučení ke zlepšení osobních ochranných pomůcek v praxi. V tom je výpověď respondenta č. 6 cenná, poukazuje na to, že kvalita systému osobní ochrany stojí nejen na vybavení, ale i na frekvenci a realističnosti výcviku. Současně je však třeba dodat, že ne všichni respondenti vnímají tuto oblast jako problematickou, což naznačuje rozdíl mezi útvary a mezi různými služebními zkušenostmi.

Šestým kódem jsou finance a systémové zajištění. Tento kód je zajímavý tím, že odhaluje napětí mezi služebně přiděleným vybavením a individuálními investicemi samotných policistů. Nejvýrazněji tento problém zmiňuje respondent č. 6, který v souvislosti s prioritami výslovně uvádí, že člověk, chce-li být v bezpečí a komfortu, by neměl váhat investovat do ochranných pomůcek vlastní peníze, a dodává, že sám do osobních ochranných prostředků investoval vyšší částku. Ještě silněji pak tento problém formuluje v závěru rozhovoru: *„Policie České republiky policistu pořádně nevybaví ochrannými pomůckami, takže policista musí za své peníze zainvestovat nemalé peníze do ochranných pomůcek.”*. Tato výpověď představuje zásadní doporučení i když nepřímou – Pokud má být oblast osobních ochranných pomůcek zlepšena, neměla by být její kvalita závislá na soukromé finanční investici jednotlivce. Systém by měl být nastaven tak, aby potřebná úroveň ochrany, kvality i komfortu byla zajištěna již v rámci služebního vybavení.

Tento motiv je důležitý z hlediska rovnosti podmínek. Pokud kvalitnější, pohodlnější nebo důvěryhodnější vybavení získá policista pouze tehdy, když si je pořídí sám, vzniká rozdíl mezi těmi, kdo si takovou investici mohou dovolit, a těmi, kdo spoléhají pouze na standardně vydanou výstroj. Doporučení tedy implicitně směřují k posílení systémové odpovědnosti za kvalitu osobních ochranných pomůcek. Policista by neměl být nucen kompenzovat vlastními prostředky to, co považuje za nutné pro svou bezpečnost. Tato linie velmi dobře doplňuje ostatní návrhy na modernizaci, individualizaci a častější obnovu výstroje. Všechny totiž v konečném důsledku směřují k

tomu, aby ochranné pomůcky odpovídaly reálným potřebám služby již v okamžiku, kdy jsou přidělovány.

Posledním kódem jsou stabilizované oblasti. Tedy oblasti v nichž respondenti zásadní změny nepožadují. Tento kód je pro interpretaci výsledků důležitý, protože ukazuje že výzkum nepřinesl jen seznam výtek, ale i potvrzení oblastí, které příslušníci hodnotí jako funkční nebo alespoň dostačující. Respondent č. 4 v zásadě žádnou změnu nenavrhuje, protože jejich útvar již získal vlastní ochranné pomůcky a současný stav mu vyhovuje. Respondent č. 1 uvádí, že kromě rukavic mu dostupnost a pravidla přijdou v pořádku a výcvik hodnotí kladně. U respondenta č. 6 pak jeho kritika míří spíše k četnosti výcviku a nutnosti soukromých investic, než k vybavení jako takovému. Také respondentka č. 3 v podstatě nepožaduje systémovou změnu kromě vlastních vest, které už nyní mají. Tyto odpovědi ukazují, že příslušníci nevnímají oblast osobních ochranných pomůcek jednostranně negativně. Spíše rozlišují mezi tím, co funguje, a tím, co by podle nich zasluhovalo úpravu.

Z analytického hlediska je právě tato vyváženost důležitá. Výsledky neukazují plošnou nespokojenost, ale spíše prakticky orientované návrhy ke zlepšení. Respondenti nejčastěji nevolají pro zásadně nových druhů pomůcek, ale po kvalitnějším provedení, nižší hmotnosti, častější obnově, lepším přidělování, větší individualizaci a tam, kde to považují za potřebné, také po častějším výcviku. Tedy doporučení příslušníků mají převážně optimalizační charakter. Nesnaží se celá systém přestavět od základu, ale posunout jej tak, aby lépe odpovídal tomu, co příslušníci Policie České republiky skutečně potřebují při výkonu služby. To dodává výpovědím vysokou věrohodnost, protože navrhované změny nevycházejí z obecné kritiky, ale z konkrétní uživatelské zkušenosti.

Na základně provedení kódování lze výzkumnou otázku zodpovědět tak, že příslušníci Policie České republiky navrhují pro zlepšení osobních ochranných pomůcek především větší individualizaci a osobní přidělení vybavení, nižší hmotnost a lepší ergonomii při zachování stejné úrovně ochrany, vyšší kvalitu a delší životnost, konkrétních pomůcek, pružnější systém obnovy podle skutečné potřeby, v některých případech častější a intenzivnější výcvik a současně lepší systémové zajištění tak, aby policisté nemuseli kvalitnější ochranné prostředky pořizovat z vlastních finančních prostředků. Vedle toho část respondentů uvádí, že v některých oblastech zásadní změnu

nepožaduje, protože současný stav považuje za dostačující nebo se již v minulosti zlepšil. Celkově tedy lze konstatovat, že doporučení příslušníků nesměřují pouze ke zvýšení množství osobních ochranných pomůcek, ale především ke zvýšení jejich funkčnosti, komfortu, dostupnosti a návaznosti na reálné potřeby výkonu.

6.5 Shrnutí odpovědí na výzkumné otázky

Na základě provedených rozhovorů lze konstatovat, že výzkumné šetření přineslo poměrně konzistentní obraz toho, jak příslušníci Policie České republiky vnímají a používají osobní ochranné pomůcky v běžné službě. Zkoumaná problematika se soustřeďuje zejména do čtyř základních rovin, které odpovídají na stanovené výzkumné otázky a umožňují formulovat celkový závěr praktické části.

Ve vztahu k první výzkumné otázce “Jaké osobní ochranné pomůcky příslušníci reálně používají v běžné službě a v jakých situacích?”, se ukázalo, že nejdůležitější postavení má ochrana trupu v podobě tělových vest, balistických vest a nosičů plátů. Vedle toho respondenti velmi často uváděli rukavice, dále ochranné či balistické brýle, helmy a v menší míře také chrániče kolen. Podle konkrétní situace se objevovaly i další doplňkové prostředky, například reflexní vesta, rouška, štít a sluchátka. Z rozhovorů je přitom zřejmé, že některé pomůcky tvoří každodenní základ služby, zatímco jiné jsou používány situačně podle typu oznámení, informace o zbrani, očekávaného fyzického kontaktu, rizika infekce nebo charakteru prostředí. Reálné používání osobních ochranných pomůcek je tedy diferencované a úzce navázané na průběžné vyhodnocování rizik.

Druhá výzkumná otázka “Jak příslušníci hodnotí ochranný účinek osobních ochranných pomůcek?”. V tomto směru převažovalo jednoznačně kladné hodnocení. Respondenti ochranný účinek popisovali jako významný, dobrý nebo přímo zásadní, přičemž nejvíce oceňovali schopnost osobních ochranných pomůcek chránit vitální části těla, snižovat riziko zranění při fyzickém kontaktu a zvyšovat bezpečnost při zákroku. Velký význam byl přikládán především balistickým vestám, přilbám a rukavicím. Současně však respondenti nevnímali ochranný účinek jako absolutní. Opakovaně se objevovalo upozornění, že osobní ochranné pomůcky nepředstavují stoprocentní ochranu a že jejich přínos je nutné vždy posuzovat v souvislosti s konkrétní situací, kvalitou vybavení a způsobem použití. V hodnocení ochranného účinku se navíc ukázal

i psychologický rozměr, protože část respondentů zdůrazňovala, že díky osobním ochranným pomůckám pocítuje větší bezpečí, jistotu a komfort při službě.

Třetí výzkumná otázka “Jaké bariéry vedou k (ne)využívání osobních ochranných pomůcek v praxi?“. Zde se ukázalo, že nejde o jedinou překážku, ale o souběh více faktorů. Významnou roli hraje osobní přístup konkrétního policisty, zejména podceňování rizika, zvyk a rutina. Vedle toho se jako velmi důležitá bariéra opakovaně objevoval konflikt mezi ochranou na jedné straně a mobilitou či komfortem na druhé straně. Některé pomůcky jsou vnímány jako těžké, omezující nebo nepohodlné, což může vést k jejich selektivnímu nebo omezenému používání. Dalším faktorem jsou technické limity některých osobních ochranných pomůcek, například sklouzávání chráničů kolen nebo nízká životnost rukavic. Bariéry se objevují také v oblasti logistiky, obměny a dostupnosti, případně v rozdílech mezi útvary. Na druhé straně však část respondentů výslovně uvedla, že jim v používání osobních ochranných pomůcek osobně nic nebrání a že rozhodující je především individuální bezpečnostní přístup.

Čtvrtá výzkumná otázka “Jaké změny a doporučení příslušníci navrhuji pro zlepšení osobních ochranných pomůcek?“. V odpovědích se nejčastěji objevoval požadavek na větší individualizaci a osobní přidělení vybavení, aby měl každý policista svou vlastní vestu nebo jiný klíčový ochranný prostředek. Dále respondenti navrhovali zlepšení ergonomie, snížení hmotnosti při zachování stejné úrovně ochrany, zvýšení kvality a životnosti konkrétních pomůcek a častější obnovu podle skutečné potřeby. Objevilo se zde i doporučení posílit výcvik a jeho četnost. Významná byla rovněž kritika situace, kdy si policista musí kvalitnější ochranné pomůcky pořizovat z vlastních finančních prostředků. Celkově tedy doporučení směřovala méně k rozšiřování počtu osobních ochranných pomůcek a více ke zlepšení jejich praktické použitelnosti, dostupnosti a systémového zajištění.

Při celkovém pohledu na výsledky výzkumu je zřejmé, že respondenti nepřístupují k osobním ochranným pomůckám jen jako k předepsané součásti výstroje, ale především jako k praktickému nástroji ochrany zdraví a bezpečnosti. Současně se ukazuje, že skutečné využívání osobních ochranných pomůcek není dáno jen tím, co je formálně vydáno, ale také tím, zda je vybavení kvalitní, ergonomické, dostupné, dobře padnoucí a odpovídající reálným potřebám služby. Zásadní roli hraje i profesní zkušenost, protože více respondentů uvedlo, že s praxí začali na rizikem více přemýšlet a používat ochranu

důsledněji. Výsledky tak potvrzují, že efektivní systém osobních ochranných pomůcek není založen pouze na jejich existenci, ale na propojení kvalitního vybavení, odpovídající logistiky, praktického výcviku a osobní bezpečnostní kultury uživatele.

Shrnutí odpovědí na otázky tedy ukazuje, že osobní ochranné pomůcky jsou příslušníky Policie České republiky obecně vnímány jako potřebná a významná součást služby, jejich využívání je však v praxi ovlivňováno konkrétní situací, typem útvaru, zkušeností policisty i kvalitou samotného vybavení. Výzkum současně potvrdil, že policisté umějí velmi přesně pojmenovat nejen přínosy osobních ochranných pomůcek, ale i jejich limity a oblasti, v nichž by bylo vhodné systém zlepšit. Praktická část práce tak naplnila svůj cíl, protože umožnila zachytit skutečné zkušenosti příslušníků s používanými osobními ochrannými pomůckami a převést je do souvislého souboru.

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na problematiku osobních ochranných pomůcek používaných příslušníky Policie České republiky. Hlavním cílem práce bylo zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami. Vedlejším cílem bylo zpracovat charakteristiku a přehled vybraných osobních ochranných pomůcek využívaných při výkonu služby. Na základě zpracované teoretické části i realizovaného výzkumného šetření lze konstatovat, že stanovené cíle práce byly naplněny.

Hlavní cíl práce, tedy zhodnotit zkušenosti příslušníků Policie České republiky s používanými osobními ochrannými pomůckami, byl naplněn prostřednictvím kvalitativního výzkumného šetření, realizovaného formou rozhovorů s příslušníky Policie České republiky. Na základě jejich odpovědí bylo možné zjistit, jaké osobní ochranné pomůcky při výkonu služby používají, jak hodnotí jejich přínos pro vlastní bezpečí, jaké nedostatky u nich vnímají a jaké změny v této oblasti považují za potřebné. Výzkum ukázal, že respondenti považují osobní ochranné pomůcky za významnou součást služební výstroje, současně však upozorňují na určité limity související zejména s hmotností, komfortem a ergonomií některých prostředků.

Vedlejší cíl práce, spočívající ve zpracování charakteristiky a přehledu vybraných osobních ochranných pomůcek používaných příslušníky Policie České republiky, byl naplněn v teoretické části práce. V jejím rámci byly vymezeny základní pojmy vztahující se k dané problematice a současně byly popsány vybrané druhy osobních ochranných pomůcek, jejich funkce, účel a význam pro ochranu života a zdraví příslušníků Policie České republiky při výkonu služby. Teoretická část tak vytvořila potřebný východiskový rámec pro posouzení role osobních ochranných pomůcek v policejní praxi i pro následné vyhodnocení poznatků získaných v praktické části.

Praktická část práce dále ukazuje, že mezi nejčastěji používané osobní ochranné pomůcky patří zejména balistické vesty nebo nosiče plátů, ochranné rukavice, ochranné brýle, přilba a v některých případech také další doplňkové prvky výstroje. Potvrdilo se, že četnost a rozsah používání těchto prostředků se odvíjí především od druhu služebního

zařazení, konkrétního úkolu, předpokládané míry rizika a osobní zkušenosti jednotlivých příslušníků. Přístup k využívání ochranných pomůcek tak není zcela jednotný, ale je výrazně ovlivněn praktickými podmínkami výkonu služby.

Z odpovědí respondentů vyplynulo, že osobní ochranné pomůcky jsou obecně hodnoceny převážně pozitivně, a to zejména z hlediska jejich ochranné funkce. Policisté oceňovali především zvýšení pocitu bezpečí a ochranu zranitelných částí těla při výkonu služby. Současně však upozorňovali i na určité limity, které jejich používání provázejí. Nejčastěji byly zmiňovány vyšší hmotnost některých prostředků, omezení pohybu, nižší komfort při delším nošení, zhoršení ergonomie a v některých případech také nevhodné velikostní nebo konstrukční řešení. Významným poznatkem bylo rovněž to, že respondenti nepovažují za rozhodující kritérium cenu, ale především skutečnou míru ochrany, funkčnost a použitelnost prostředků v praxi.

V návaznosti na výzkumné otázky lze shrnout, že osobní ochranné pomůcky mají pro příslušníky Policie České republiky zásadní význam, avšak jejich efektivita nespočívá pouze v samotné existenci těchto prostředků. Stejně důležité je jejich správné použití, přiměřené přidělení podle charakteru služby, odpovídající technická úroveň a rovněž dostatečný výcvik, který umožní jejich účelné a pohotové využití v reálných situacích. Z výzkumu zároveň vyplynulo, že policisté mají problematice ochranných pomůcek jasnou představu a dokáží poměrně přesně formulovat konkrétní nedostatky i návrhy na zlepšení.

Za nejčastěji navrhované změny lze označit požadavky na lehčí, kvalitnější a více ergonomické vybavení, které by méně omezovalo pohyb a lépe odpovídalo individuálním potřebám konkrétních uživatelů. Respondenti rovněž poukazovali na význam včasné obnovy opotřebovaného nebo zastaralého vybavení a na potřebu většího zohlednění zkušeností příslušníků z výkonu služby při pořizování a upravování osobních ochranných pomůcek. Objevila se také potřeba intenzivnějšího nebo pravidelnějšího výcviku zaměřeného na používání ochranných prostředků v návaznosti na reálné služební situace.

Na základě provedeného šetření lze uzavřít, že problematika osobních ochranných pomůcek není pouze otázkou materiálního zabezpečení, ale představuje významnou součást celkového systému bezpečnosti příslušníků Policie České republiky. Kvalitní ochranné prostředky mohou výrazně přispět ke snížení rizika zranění, k vyšší jistotě při

zároku i k celkově bezpečnějšímu výkonu služby. Zároveň se však potvrdilo, že jejich přínos je podmíněn nejen jejich technickou kvalitou, ale také organizačními podmínkami. Zkušenostmi uživatelů a přístupem k jejich praktickému využívání

Přínos této bakalářské práce lze spatřovat především v propojení teoretických poznatků s praktickými zkušenostmi příslušníků Policie České republiky. Práce poskytuje ucelenější pohled na význam osobních ochranných pomůcek v policejní činnosti a současně poukazuje na oblasti, v nichž existuje prostor pro další zlepšení. S ohledem na kvalitativní charakter výzkumu a omezený počet respondentů nelze výsledek bez dalšího zobecnit na všechny příslušníky Policie České republiky, lze však považovat za relevantní sondu do dané problematiky a za vhodné východisko pro odbornou diskusi případně navazující výzkum.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. HABICH, Lukáš; STEIN, Petr a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Policejní právo. Právní monografie*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. 200 s. ISBN 978-80-7676-606-8.
2. VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Karolinum, 2023. 270 s. ISBN 978-80-246-5498-0.
3. CANDIGLIOTA, Zuzana; FOUKALOVÁ, Kristýna a KOPAL, Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010. 247 s. ISBN 978-80-87414-01-9.
4. CHROBÁK, Jiří., BLAHUT, A., KULHÁNEK, J., VODIČKA, S. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 516 s. ISBN 978-80-7598-540-8.
5. HIRT, Miroslav; VOREL, František a HEJNA, Petr. *Velký výkladový slovník soudnělékařské terminologie*. Grada, 2019. 168 s. ISBN 978-80-247-1979-5.
6. ČERNÝ, Pavel; DUŠEK, Ondřej a VINDUŠKA, Václav. *Manuál obranné střelby. II, Defenzivní a taktické použití pušky a brokovnice*. Praha: Grada, 2013. 320 s. ISBN 978-80-247-4427-8.
7. HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 350 s. ISBN 978-80-7380-793-1.
8. VILÁŠEK, Josef; FIALA, Miloš a VONDRÁŠEK, David. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Karolinum, 2022. 198 s. ISBN 978-80-246-5067-8.
9. NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce nebo li o čem je současná BOZP, 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 380 s. ISBN 978-80-7552-106-4.
10. ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2024, 340 s. ISBN 978-80-7676-830-7.
11. VALA, J. *Systémové řízení bezpečnosti a ochrany zdraví v organizacích, 1. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 240 s. ISBN 978-80-7552-109-5.

12. NEUGEBAUER, T. *Vyhledání a vyhodnocení rizik v praxi*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 170 s. ISBN 978-80-7552-072-2.
13. MAJCHRZYCKA, Katarzyna. *Head, Eye, and Face Personal Protective Equipment: New Trends, Practice and Applications*. CRC Press, 2020. 134 s. ISBN 978-03-6748-632-7.
14. TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Právo. Olomouc: ANAG, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7263-541-2.
15. TOMEK, Petr a FIALA, Zdeněk. *Zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou po novele k 1.10.2023. 4. aktualizované vydání*. Právo. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2023. 896 s. ISBN 978-80-7554-399-8.

Elektronické zdroje

1. ČESKO, pplk. Mgr. art. et Mgr. David Schimmer. *Zveřejněné informace 2019* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-25]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/bozp.aspx>.
2. U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/223054.pdf>.
3. U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Ballistic Resistance of Body Armor NIJ Standard – 0101.06* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://nij.ojp.gov/topics/equipment-and-technology/ballistic-resistance-body-armor-nij-standard-010107>.
4. U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Specification for NIJ Ballistic Protection Levels and Associated Test Threats (NIJ Standard 0123.00)* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-1-27]. Dostupné z: WWW: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/307347.pdf>.
5. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-29]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/komplety-protiuderove-a-rukavicve-protiuderove-ve-vymezenych-castech.aspx>.

6. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-29]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/stity-balisticke-stredni-s-osvetlenim-2-lampy-500x850-mm-typ-nij-iii-a>.
7. ČESKO, kpt. Jozef Bocán. *Zpravodajství 2016* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/balisticke-vesty-jsme-otestovali-a-reklamovali>.
8. ČESKO, kpt. Jozef Bocán. *Zpravodajství 2019* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/balisticke-vesty>.
9. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-1]. Dostupné z: WWW <https://policie.gov.cz/soubor/verejne-zakazky-sprava-logistickeho-zabezpeceni-soubory-vyzva-k-podani-nabidek-pdf>.
10. ČESKO, PhDr. Jiří Vokuš. *Zveřejněné informace 2020* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-5]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/vykon-sluzby-policie-ceske-republiky-v-podminkach-krizovych-opatreni.aspx>.
11. ČESKO, pplk. Mgr. art. et Mgr. David Schimmer. *Zveřejněné informace 2017* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/pouzivani-reflexnich-vest-policii-ceske-republiky>.
12. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/docDetail.aspx?docid=21828469&doctype=ART&>.
13. ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/soubor/zmena-ve-vyzve-k-podani-nabidek-pdf>.

14. ČESKO, POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zakázky* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2026 [cit. 2026-2-7]. Dostupné z: WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/prilba-na-moto-pcr>.
15. ČERNÝ, Pavel. *Ochranné prostředky pro příslušníky Policie ČR*. Příloha časopisu POLICISTA č. 9/2008. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2025-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://mv.gov.cz/soubor/2008-09-priloha-velka-pdf.aspx>.
16. U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. *Stab Resistance of Personal Body Armor, NIJ standard-0115.00* [online]. Washington DC: U.S. Department of Justice, © 2026 [cit. 2026-2-19]. Dostupné z: WWW: <https://ojp.gov/taxonomy/term/stabbings?page=1>.

Legislativní dokumenty

1. EUROPEAN UNION. *Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC* [online]. © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32016R0425>.
2. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Narizení vlády č. 390/2021 sb.* [online], Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-1-20]. Dostupné z: WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2021/390>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Otázky do rozhovorů

Příloha č. 2 Rozhovor s respondentem č. 1

Příloha č. 3 Rozhovor s respondentem č. 2

Příloha č. 4 Rozhovor s respondentem č. 3

Příloha č. 5 Rozhovor s respondentem č. 4

Příloha č. 6 Rozhovor s respondentem č. 5

Příloha č. 7 Rozhovor s respondentem č. 6

Přílohy

Příloha č. 1 - Otázky do rozhovorů

1. Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?
2. Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne? Co je pro Vás spouštěč?
3. Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?
4. Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?
5. Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?
6. Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?
7. Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?
8. Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?
9. Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?
10. Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?
11. Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?
12. Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?
13. Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?
14. Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Příloha č. 2 Rozhovor s respondentem č. 1

Respondent č. 1 vykonává službu na obvodním oddělení Policie České republiky a je členem prvosledové hlídky.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Běžně používám balistickou ochranu, jako je vesta, tudíž nosič plátů a vestu pro skryté nošení, kterou nosím pod tím, a běžně ještě používám pořádkové chrániče na kolena. Pro případ pokud se něco děje, nebo řešíme nějakého člověka, který by mohl být něčím nakažený tak jsou to rukavice.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Pro mě je spouštěč, pokud je to nějaká známá firma, nebo pokud je nějaká informace, že by mohl mít třeba žloutenku a podobně. V tomhle případě když už třeba jedeme na výjezd a jedeme na místo, tak si už v autě rovnou nasazují rukavice.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *Změnilo se to když jsem šel na ubytovnu, jakmile jdu na ubytovnu a mám šahat na kliky, nebo si brát občanky, tak rukavice mám taky vždycky na sobě.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *Na škále od jedné do deseti bych tomu dal tak osmičku, jsem spokojen s tím co mám.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Pomohli mi maximálně ty chrániče na kolena, když byly donucovací prostředky, tak abych si nerozmlátil kolena, jinou zkušenost nějakou zásadnější nemám.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Rukavice, které jsem dostal, tak vlastně při střelbách, při natahování zbraně se mi rychle opotřebovaly. Takže jsem musel koupit nové.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Asi nejdůležitější jsou rukavice, přijdu do styku s těmi lidmi, kteří mohou být čímkoliv nakažený a sahám na ně i na jejich věci, když mi podávají občanku, nebo jsou nutné donucovací prostředky. Takže na to nosím standartně rukavice proti mechanickým hrozbám, ale doporučuje se si na ně dát vlastně jednorázové rukavice.*

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Mně osobně zatím nic nebrání k tomu používat prostředky tak jak by se mělo.*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Já to vnímám, někteří kolegové to podceňují v některých situacích a ohrožují tím vlastně svoje bezpečí. Nejspíše je to tím že je to pro ně taková rutina a už si říkají že tohle nepotřebují.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *Já je používám důsledně, takže žádnou další motivaci nepotřebuji.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Nejspíš bych změnil ty rukavice. Přijdou mi nekvalitní, vlastně za velmi krátkou dobu v nich mám díru. Dostupnost a pravidla mi jinak přijdou v pohodě, většinou je to na uvážení toho policisty. Výchvik je také v pořádku.*

12. Otázka: Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Na prvním místě by byla ochrana, potom mobilita, pak komfort a nakonec cena. Protože si myslím že takhle jsou ty aspekty seřazené podle priority, alespoň z mého pohledu.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výchviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Pouze ty rukavice, o kterých jsme se už bavili, jinak mi přijde všechno v pohodě.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Nejspíše ne.*

Příloha č. 3 Rozhovor s respondentem č. 2

Respondent č. 2 vykonává službu na obvodním oddělení Policie České republiky a je členem prvosledové hlídky.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Moje osobní ochranné pomůcky tvoří především balistické brýle a svítilna, jinak používám vybavení, které jsem ve službě nafasoval.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Balistické brýle používám jednak jako ochranu proti případnému poplívání, ale také při střelbě. Svítilnu využívám zejména při kontrole nebo pohybu ve špatně viditelných či tmavých prostorách.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *Moje používání osobních ochranných pomůcek se postupem času změnilo, a to především na základě negativních zkušeností ze služby, kdy nastaly situace, ve kterých by se pomůcky hodily a jejich použití by bylo přínosné.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *Ochranné pomůcky, které jsem obdržel a každodenně je využívám ve službě, jsou chrániče kolen, které však podle mého názoru nejsou úplně vhodné, protože mají tendenci při pohybu sklouzávat dolů. Dále používám nosič plátů společně s tělovkou, které považuji za kvalitní a funkční. Také jsem obdržel ochranné rukavice, které hodnotím jako dobré a ve službě je běžně používám.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Ne nezažil.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Při jednom zákroku jsem zaznamenal problém právě s chrániči kolen, které mi při pohybu sklouzly dolů, a manipulace či pohyb po kolenou tak byl nepříjemný a méně komfortní.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Nejvíce si cením právě nosiče plátů společně s tělovkou, protože věřím, že v případě střelby patří mezi nejdůležitější ochranné prvky výstroje.*

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Já osobně všechny ochranné pomůcky nosím, nicméně domnívám se, že někteří kolegové například chrániče kolen nepoužívají právě z důvodu jejich sklouzávání a celkové nepohodlnosti.*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Ano, rozdíly v přístupu mezi policisty určitě existují. Mnoho starších kolegů některé ochranné pomůcky nenesí, a to především z důvodu nekomfortu nebo proto, že je považují za zbytečné.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *Já osobně ochranné pomůcky nosím především kvůli ochraně vlastního zdraví a bezpečnosti při výkonu služby. Tudiž větší motivaci nepotřebuji.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Změnil bych především systém obměny ochranných pomůcek za novější kusy, a to častěji než doposud, aby nebyly jednotlivé věci používány pouze do konce stanovené záruky, i když už v praxi nemusí plně splňovat požadované ochranné vlastnosti.*

12. Otázka: Jaká priorita by měla mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Pokud jde o priority při výběru ochranných pomůcek, na prvním místě by podle mě měla být ochrana. Na druhém místě mobilita, aby bylo možné se ve výstroji dobře pohybovat a aby nepředstavovala zbytečnou zátěž navíc. Na další místo bych umístil komfort. Cena by měla být přiměřená tomu, co je od dané výstroje požadováno při ochraně života a zdraví, a to jak vlastního, tak ostatních osob. Proto ji vnímám až jako poslední kritérium.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Změnil bych více obnov dle potřeby, jak jsem již zmiňoval.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Ne, nic dalšího k tématu nemám.*

Příloha č. 4 Rozhovor s respondentem č. 3

Respondent č. 3 vykonává službu na obvodním oddělení Policie České republiky a vykonává především dozorčí službu.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Tělovou vestu, já balistickou nemám, jenom kdyby byl nějaký výjezd proti zbrani, tak mám v autě balistickou. Jinak rukavice.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Tak to je podle toho na jaký případ jedu, když je tam třeba ohrožení zbrani, tak si беру balistickou vestu, když je tam nějaká rvačka tak mi stačí tělovka.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *No tak určitě, teď už moc nevyjíždím, jsem spíš na stanici a dělám dozorčí službu, takže osobní ochranné pomůcky nevyužívám tak často.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *No tak ochrání mě při jakémkoliv zákroku, takže je hodnotím dobře.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Já ne.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Taktéž ne.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Tak určitě vesta, protože ta ochrání proti noži nebo zbrani, hlavně to tělo to chrání a pak prvosledové hlídky mají přilby, brýle nebo štíty a pak mají ještě chrániče na kolena a rukavice.*

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Asi nic.*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Podle mě, co máme ochranné pomůcky tak ty máme používat všichni stejně, takže určitě nevnímám žádný rozdíl.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *My je používáme pořád. Musíme je mít pořád na sobě. Třeba ty přilby to už je prvosledové, ale ty vesty prostě nosíme pořád, rukavice máme při sobě, někdo nosí teda i ty chrániče na kolena, ale to spíše ty prvosledové hlídky, a to já už nejsem.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Asi bych nezměnila nic, jenom kdybychom měli každý svou vestu. Protože tady dříve bylo, že balistické vesty jsme si půjčovali, ale teď už mají každý svou, jako ty nosiče plátů. Takže to z hygienických důvodů.*

12. Otázka: Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Na prvním místě ochrana na dalším mobilita a komfort s cenou na posledním místě.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Výcvik je za mě v pořádku, u vybavení akorát ty vesty, aby měl každý svou, aby mu lépe seděla, byla víc na míru. A u logistiky, tak to by měl být základ, když policista přijde, aby byl hned vybaven, ale na některých útvarech to tak prostě není, jak jsem říkala předtím, že jsme si je půjčovali.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Ne.*

Příloha č. 5 Rozhovor s respondentem č. 4

Respondent č. 4 vykonává službu na obvodním oddělení Policie České republiky, je členem prvosledové hlídky a pořádkové jednotky.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Tak běžně používám neprůstřelnou vestu na těžké zbraně, která je zároveň taktická, rukavice a podle potřeby roušku. I brýle když je potřeba.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Vzhledem k tomu že jsem v prvosledové hlídce tak vestu nosím neustále. Rukavice беру na většinu výjezdů a potom pokud je to hlášení na něco složitějšího, tak samozřejmě brýle a neprůstřelnou helmu. Když třeba řídíme dopravu tak automaticky si беру na to ještě reflexní vestu a nebo žlutou policejní bundu.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *Samozřejmě, ze začátku jsme žádné ochranné pomůcky neměli, pak přišli neprůstřelné vesty univerzální velikosti, které se vozili v kufří, pro všechny stejné. Vzhledem k tomu že jsem v pořádkové jednotce, tak jsem dostal potom místo protiúderového kompletu komplet, který je i proti zbraním. Takže mám vlastní neprůstřelnou vestu, která je jak proti pistoli tak proti těžkým zbraním. Takže se to změnilo k lepšímu, ale já to používám furt stejně, od té doby co jsem to dostal, tak to pořád používám.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *Je dobře, že to máme, samozřejmě má to účinnost vůči těm zbraním, dříve nic takového nebylo, takže člověk musel být více obezřetnější než je teď. Takže přínos bych zhodnotil dobře.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Zatím ne a doufám že nezažiji.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Také ne.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Vzhledem k tomu, že jsme prvosledová hlídka, tak nejdůležitější je neprůstřelná vesta a k tomu vlastně následně ta helma. Já mám ještě neprůstřelné brýle, takže to je za mě to nejdůležitější.*

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Jenom lidi, osobní přístup jednotlivců.*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Každý kolega to bere jinak, někdo to nosí furt, někdo to nenosí furt, někdo to nosí jenom když je potřeba. Jsou samozřejmě útvary, které ty pomůcky nemají takové, například když nejsou u prvosledové hlídky, tak ty vesty nenosí furt. Samozřejmě útvary jako zásahová jednotka jsou vybaveny lépe, jsou vycvičeny lépe a nosí toho víc. Je to individuální.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *Myslím si že nic, že to používám tak jak potřebuji.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Celou dobu jsme chtěli, aby každý měl vlastní ochranné pomůcky, což už teď máme, takže asi nic.*

12. Otázka: Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Ochrana má přednost, trošku i ta mobilita, s tím jde ruku v ruce komfort a na posledním místě bude cena.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Takže obnova, tam je jasně stanovena životnost výrobcem, tam je to maximálně že se zničí. Vybavení se zlepšuje a s tím i výcvik. Samozřejmě my jako prvosledová hlídka máme výcvik častěji než ostatní a jediné co nás v tom limituje je čas. Takže návrh v žádné oblasti nemám.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Nejspíše ne.*

Příloha č. 6 Rozhovor s respondentem č. 5

Respondent č. 5 vykonává službu u zásahové jednotky Policie České republiky.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Při zákrocích běžně používám balistickou vestu s pláty, balistickou přilbu, ochranné brýle, taktické rukavice, sluchátka, kuklu, a vhodnou pevnou obuv. Podle typu zákroku také štít a chrániče sluchu.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Vždy nosíme výše uvedené ochranné pomůcky s výjimkou, kdy provádíme zákrok v civilu. Všechno závisí na vyhodnocení rizik. Pokud je informace o zbrani, agresivní osobě nebo je zde tento předpoklad. Spouštěčem jsou hlavně operativní informace před zákrokem a charakter prostředí.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *Ano. S praxí člověk víc přemýšlí nad rizikem a používá ochranu důsledněji. Zároveň se zlepšuje vybavení. Je lehčí a ergonomičtější než dřív. Snažíme se vždy na situace připravit předem co nejlépe, takže si i nějaké pomůcky sami lehce upravujeme.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *Ochranný přínos je zásadní. Balistická ochrana a další vybavení výrazně zvyšují bezpečnost při zákrocích. Samozřejmě to není stoprocentní ochrana, ale rozdíl je zásadní.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Ano, hlavně při dynamických zákrocích v objektech nebo při fyzickém kontaktu s pachatelem. Například rukavice nebo ochrana očí dokážou zabránit zranění při manipulaci s osobou nebo v nepřehledném prostoru.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Spíš jde o limity než o selhání. Například přilba nebo vesta mohou omezovat pohyb nebo zorné pole. Při dlouhém nasazení nebo velké fyzické zátěži je to znatelné. Balistická vesta s pláty je poměrně těžká, takže člověk v ní není tak obratný, rychlý, kdy toto člověk musí brát vždy v potaz.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Jednoznačně balistická vesta a přilba, protože chrání vitální části těla. Důležité jsou ale i brýle a rukavice, protože při zákroku často dochází k přímému kontaktu s pachatelem nebo prostředím.*

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Nejčastěji komfort a mobilita. Některé pomůcky jsou těžší nebo omezují pohyb. Další faktor je rychlost zákroku. Někdy není prostor všechno řešit ideálně.*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Ano, rozdíly jsou. Hodně záleží na osobní zkušenosti a typu služby. Někdo má za sebou víc rizikových zákroků a je opatrnější, jiný preferuje větší mobilitu. Někdo používá chrániče ramen, kolen, jiní zase ne. Je to o individuálním přístupu, a co každý policista upřednostní.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *Hlavně kvalitní a komfortní vybavení. Pokud je lehké, ergonomické a dobře sedí, člověk ho používá automaticky bez přemýšlení.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Snížit hmotnost při zachování stejné úrovně ochrany jak v balistické vestě, tak v helmě. Při dlouhých zákrocích nebo výcviku je každý kilogram znát.*

12. Otázka: Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Na prvním místě je rozhodně ochrana. Hned potom mobilita, protože při zásahu potřebujeme rychlost a pohyb. Komfort je taky důležitý při delším nasazení. Cena by za mě měla být až to poslední kritérium. Ale z mojí zkušenosti, je pro mě velmi důležitá mobilita a rychlost.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Za mě rozhodně více zapojit zkušenosti policistů z výkonu služby při výběru vybavení. Dále pravidelně testovat nové technologie a modernizovat vybavení podle reálných zkušeností ze zásahů.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Myslím si, že je důležitá zpětná vazba z praxe. Policisté, kteří ochranné prostředky používají při reálných zákrocích, mají nejlepší přehled o tom, co funguje a co ne.*

Příloha č. 7 Rozhovor s respondentem č. 6

Respondent č. 6 vykonává službu na obvodním oddělení Policie České republiky a je členem prvosledové hlídky.

1. Otázka: Jaké osobní ochranné pomůcky běžně používáte při výkonu služby?

Odpověď: *Při výkonu služby používám zpravidla jako ochranné pomůcky především rukavice, nákolníky, dále balistický nosič plátu a balistickou helmu.*

2. Otázka: Kdy se rozhodujete osobní ochranné pomůcky použít a kdy naopak ne?

Co je pro Vás spouštěč?

Odpověď: *Co se týče balistického nosiče plátu, tak ten nosím každou službu, Běžně nosím rukavice z 80procent na jakékoliv oznámení, protože nevím kdy co se stane, kdy člověk bude muset rychle zasáhnout, proto z 80 procent nosím na jakékoliv oznámení rukavice, hlavně pro svou bezpečnost. Poté podle situace volím balistickou helmu.*

3. Otázka: Změnilo se Vaše používání osobních ochranných pomůcek v čase?

Odpověď: *Nezměnilo se nic.*

4. Otázka: Jak byste zhodnotil/a ochranný přínos osobních ochranných pomůcek, které máte k dispozici?

Odpověď: *Zhodnotil bych to velice kladně, člověk se hlavně cítí v bezpečí, má komfort a hlavě ochranné pomůcky co používám jsou bezpečné a to je to hlavní aby bylo.*

5. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy Vám osobní ochranné pomůcky reálně pomohly?

Odpověď: *Zažil jsem při každém zákroku, neboť pracuji proti uživatelům omamných a psychotropních látek, kdy často u sebe nosí injekční stříkačky a člověk je při osobní prohlídce prohledává a často se stalo, že šáhl na injekční stříkačku, z tohoto důvodu je bezpečnost na prvním místě a rukavice nosím skoro pokaždé.*

6. Otázka: Zažil/a jste situaci, kdy osobní ochranné pomůcky selhaly nebo měly limit, který vás překvapil?

Odpověď: *Nezažil jsem.*

7. Otázka: Které osobní ochranné pomůcky považujete za nejdůležitější z hlediska rizik vaší služby a proč?

Odpověď: *Jak jsem již uvedl, především balistický nosič plátu a to z toho důvodu, že člověk neví jakékoliv oznámení se vyhrotí a najednou budu čelit zbrani, proto balistický nosič plátu považuji ve službě jako jeden z nejdůležitějších ochranných prvků, na druhém místě jsou pak rukavice, proto jak jsem již uvedl, člověk pracuje se sortou lidí, kteří jsou buď uživatele omamných a psychotropních látek, nebo bezdomovci a člověk u těchto lidí*

neví zda mají nějakou nemocí či něco jiného, proto rukavice volím jako druhy nejdůležitější ochranný prvek.

8. Otázka: Co nejčastěji brání tomu, aby se osobní ochranné pomůcky používaly tak, jak by měly?

Odpověď: *Asi nic, jde o to, jak každý policista přistoupí k použití ochranných pomůcek*

9. Otázka: Vnímáte rozdíly v přístupu k osobním ochranným pomůckám mezi kolegy/útvary? Čím to je?

Odpověď: *Ano vnímám, protože je na každém z nás, jak přistoupíme k volbě ochranných pomůcek, každý si to vyhodnocuje sám, kdy to použít a kdy ne. Proto jestli člověk chce mít bezpečnou službu, tak by člověk měl myslet na co časté užívání ochranných pomůcek. Jestli to mám zhodnotit za své kolegy, tak drtivá většina mých kolegů ochranné pomůcky používá běžně a často právě pro komfort a pocit bezpečí.*

10. Otázka: Co by vás motivovalo používat osobní ochranné pomůcky častěji nebo důsledněji?

Odpověď: *Hlavě by mě motivovalo to, abych se vyvaroval zranění či nějakému nakažení nemocí, proto člověka tyto věci motivují používat ochranné pomůcky, ale hlavně pro to, aby člověk byl v bezpečí a hlavně, abych se nenakazil.*

11. Otázka: Kdybyste mohl/a změnit jednu věc na osobních ochranných pomůckách, co by to bylo?

Odpověď: *Nic bych neměnil.*

12. Otázka: Jaká priorita by měly mít přednost, případně jak byste tyto priority srovnal/a: ochrana vs. komfort vs. mobilita vs. cena? Proč?

Odpověď: *Priorita by měla být balistická vesta, která musí policistu ochránit proti zbrani, dále bych řekl, že člověk, pokud chce být v bezpečí a v komfortu, tak by neměl váhat a do ochranných pomůcek investovat peníze, i když ochranné pomůcky nejsou zrovna levné, je to na každém policistovi, já třeba především lpím na bezpečí a komfort, a proto jsem zainvestoval do ochranných pomůcek za vyšší cenu, pokud chce opravdu člověk být v bezpečí a komfortu, tak musí zainvestovat.*

13. Otázka: Jaké změny byste navrhl/a v oblasti: vybavení, výcviku, logistiky/obnovy?

Odpověď: *Změnil bych pouze výcviky, protože výcviky máme 2x do roka což je na současnou dobu hodně málo, takže bych u výcviků změnil to, aby byly minimálně 1x za měsíc, u vybavení bych nic nezměnil, tak člověk má všeho dostatek.*

14. Otázka: Je něco, na co jsem se nezeptal a považujete to za důležité k osobním ochranným pomůckám u Policie České republiky?

Odpověď: *Asi bych jen dodal, to, že Policie České republiky policistu pořádně nevybaví ochrannými pomůckami, takže policista musí za své peníze zainvestovat nemalé peníze do ochranných pomůcek. To je tak jediný, co bych řekl.*